

**Curs lectiu
2013-2014**

Memòria de la UAP (Unitat d'Assessorament Psicopedagògic)

Programa d'Orientació i Acompanyament Psicopedagògic

**Institut de Ciències de
l'Educació (ICE)**

UAB

INDEX

<i>Introducció</i>	<i>pàg. 3</i>
<i>Activitat Assistencial</i>	<i>pàg. 5</i>
<i>Gràfiques i anàlisi de dades de l'atenció individualitzada</i>	<i>pàg. 8</i>
<i>Qüestionaris de valoració del servei d'atenció individualitzada</i>	<i>pàg.14</i>
<i>Suport Beques-Salari Ítaca</i>	<i>pàg.18</i>
 <i>Activitats Preventives</i>	 <i>pàg. 19</i>
<i>Parlar en Públic</i>	<i>pàg. 20</i>
<i>Estratègies d'aprenentatge nou grau Relacions laborals+Dret</i>	<i>pàg. 24</i>
<i>Formació de Tutors/es del Programa Campus Ítaca</i>	<i>pàg. 27</i>
<i>Debat: "Tu mateix...jo trio" del Programa Campus Ítaca</i>	<i>pàg. 29</i>
<i>Activitat d'orientació vocacional. Jornada d'intercanvi.</i>	
<i>"Eines per acarar el procés de transició de l'Institut a la UAB"</i>	<i>pàg. 32</i>
<i>Activitat formativa dins del Programa d'acreditació</i>	
<i>en Formació Docent en Educació Superior (FDES)</i>	<i>pàg. 34</i>
<i>Programa "Qüestió de gènere? Parlem-ne!"</i>	<i>pàg. 36</i>
 <i>Accions i programes d'integració i transferència social</i>	 <i>pàg. 37</i>
 <i>Línies de futur</i>	 <i>pàg. 38</i>
 <i>Annex 1</i>	
<i>Primera Jornada de treball del Programa Beques-salari Campus Ítaca. Octubre 2013</i>	<i>pàg. 40</i>
 <i>Annex 2</i>	
<i>Segona Jornada de treball del Programa Beques-salari Campus Ítaca. Febrer 2014</i>	<i>pàg. 46</i>
 <i>Annex 3</i>	
<i>Activitat d'orientació vocacional. Activitat pràctica: "Una narració vocacional"</i>	<i>pàg. 52</i>
 <i>Annex 4</i>	
<i>Activitat IES La Segarra. Jornada Intercultural. El paper de les dones.</i>	<i>pàg. 57</i>
 <i>Annex 5</i>	
<i>Protocol d'Actuació. Estudiants amb necessitats educatives (amb o sense diagnòstic)</i>	<i>pàg. 60</i>

Introducció

La Unitat d'Assessorament Psicopedagògic (UAP) és un servei que dona suport al procés d'aprenentatge continuat de l'estudiantat de la UAB mitjançant la prevenció i intervenció en els àmbits educatius i socials. El servei, que neix l'any 2002, té els següents objectius generals:

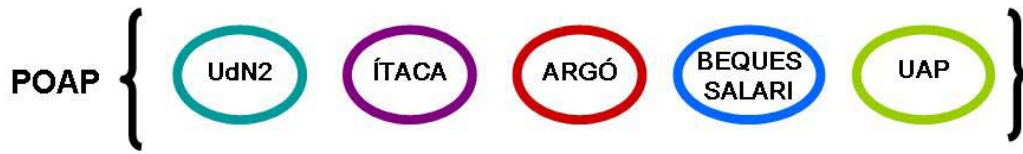
- Promoure l'enriquiment de l'experiència de l'estudiantat universitari tant a nivell personal com acadèmic.
- Promoure la implicació de l'estudiantat en el seu propi procés d'aprenentatge.
- Formar en la millora de l'aprenentatge i dur a terme tasques d'orientació vocacional i professional.

El servei estructura la seva tasca professional en dues línies d'actuació: assistencial i preventiva. Pel que fa a la tasca *assistencial* es fa referència a la intervenció individualitzada directa cap a l'estudiantat de la UAB que planteja dificultats en el seu procés d'aprenentatge. Aquesta tasca es desenvolupa mitjançant l'atenció, l'acompanyament o el suport en funció de la necessitat plantejada.

La línia *preventiva* permet d'una banda, detectar i analitzar les demandes explicitades per l'estudiantat que condueixen al fracàs acadèmic i d'altra, dissenyar i dur a terme accions adreçades a evitar el fracàs, reduir l'abandonament i ajudar a l'estudiantat en la seva integració, el seu desenvolupament personal i en la seva orientació vocacional.

La UAP concep a l'estudiant com un únic agent, actiu i indivisible, dins del procés d'ensenyament-aprenentatge que desenvolupa a la UAB. En aquest sentit, la UAP no pot ser tan sols un servei assistencial tenint en compte les limitacions que aquest enfocament implica, ja que, entre altres factors, es requereix d'una estructura i d'unes despeses econòmiques molt elevades per atendre les demandes individuals de l'estudiantat. Treballar prioritzant la tasca preventiva implica una mirada molt més àmplia i permet donar cabuda i estructurar activitats i programes a partir de les necessitats plantejades per l'estudiant dins d'aquest àmbit.

Al curs 2012/13 la UAP es va incorporar a l'Institut de Ciències de l'Educació amb l'objectiu de formar part d'un nou Programa d'Orientació i Acompanyament Psicopedagògic (POAP). La UAP es va integrar a les diverses activitats d'acompanyament dels i les estudiants que es realitzen a l'ICE: la Universitat dels Nens i les Nenes; el Campus Ítaca, el Programa Argó i les Beques Salari Ítaca-Santander.

Durant aquest curs el servei es planteja nous reptes que es recullen en els següents objectius:

- Donar coherència i continuïtat als processos d'orientació.
 - o Donar resposta a les necessitats d'orientació a l'etapa pre-universitària i durant el període d'estada a la universitat.
 - o Establir sinèrgies entre professionals, serveis o institucions per tal de donar una resposta coherent i adequada a les necessitats d'orientació de l'estudiantat en les diferents etapes educatives.
 - o Dissenyar, implementar i desenvolupar processos d'orientació pre-universitària en consonància amb els duts a terme a l'etapa universitària.
- Formar en la millora de l'aprenentatge i en formació complementària.
- Augmentar la presència de la institució universitària en la societat catalana.

Actualment, la UAP està formada per quatre professionals de diferents perfils:

Laura Garcia (estudiant de psicologia) (conveni de pràctiques Treball Campus)

Andrés Halty (estudiant de psicologia) (conveni de pràctiques Treball Campus compartit amb el Campus Ítaca)

Gabriel Chancel (psicòleg) (Cap.I)

Roser Pericon (pedagoga) (Cap. VI)

Activitat assistencial

Assessorament individualitzat: Atendre les problemàtiques psicopedagògiques i les dificultats en el procés d'aprenentatge i d'orientació de l'estudiantat de la UAB.

❖ **Durant el curs 2013-2014 s'han atès les següents problemàtiques.**

1. Problemàtiques reconegudes per l'àmbit de la psicopedagogia i els trastorns d'Aprenentatge (TA) definits pel Manual Estadístic de Trastorns Mentals (DSM-IV) i per la Classificació Internacional de Malalties (CIE-10). Algunes d'aquestes patologies són: dislèxies, afàsies, disgrafies, discalculia, disortografies, TDAH, entre d'altres.
2. Dificultats reconegudes amb un 33 % de discapacitat. En aquest cas el nostre servei fa el seguiment (atenció setmanal psicopedagògica) dels i les estudiants derivades del Programa d'Integració d'Universitaris amb Necessitats Especials (PIUNE). Aquest últim s'encarrega de l'adaptació física i metodològica a la Facultat i del compliment de la normativa que reconeix determinats avantatges per a l'estudiantat amb necessitats especials. La UAP s'encarrega de trobar-se amb els i les que requereixen un suport en el seu procés d'aprenentatge i dur a terme una tasca de coordinació professional conjunta amb el PIUNE.
3. Trastorns psicològics. Els i les estudiants que reben, dins de la UAB (SAS) o fora, una assistència per problemes psíquics, vénen a la UAP per a solucionar les dificultats educatives arrossegades per la situació que pateixen. Dins d'aquest grup es troben també estudiants amb malalties poc comunes com: el síndrome d'Asperger, addiccions, trastorns a la memòria (hidrocefàlia), Afàsia de Broca, dificultats acadèmiques derivades dels efectes de psicofàrmacs i drogues, el síndrome de Gilles de la Tourette, etc. També hi ha demandes, vehiculades per responsables de diverses facultats, al voltant de situacions àuliques que poden comportar una possible afectació psicològica.

❖ **Durant el curs 2013-2014 s'han atès les següents dificultats educatives pròpies i/o derivades de les tres tipologies de problemàtiques desenvolupades en el punt anterior.**

- Dificultats d'adaptació a la Universitat. Gran part de l'estudiantat es troba amb dificultats acadèmiques a l'hora d'afrontar els estudis universitaris. Dins d'aquest grup hi ha estudiants que, al seu pas pel sistema educatiu, han tingut un seguiment pautat i molt marcat durant l'educació secundària. Es tracta generalment d'estudiants joves (18-20) que fan la demanda ells/elles mateixes o les seves famílies. Les problemàtiques són: dificultats per a organitzar-se el temps, desconeixement del funcionament de la UAB, incapacitat per a seleccionar informació, presa d'apunts, socialització, preparació d'exàmens, parlar en públic, avaluació continuada, treballar en grup, etc.
- Dificultats que presenten els i les estudiants que s'incorporen als estudis universitaris després dels 25 anys. Durant els últims anys aquesta franja ha crescut denotant un augment d'estudiants de 25 a 63 anys que inicien o reprenen els estudis¹. Gran part van deixar els estudis reglats fa 5, 10 o, fins i tot, 20 anys. Les dificultats educatives, degut a la manca de suport que reben una vegada estan matriculats/des, són múltiples: hàbits d'estudi, organització del temps (estudis, família, feina, etc.), socialització, ritmes d'entregues i exàmens, transformació de la informació, comprensió, aprendre a aprendre, parlar en públic, etc.
- Dificultat de l'estudiantat per a afrontar el seu procés d'aprenentatge en diferents moments dels seus estudis universitaris. Dins d'aquests problemes podem anomenar: manca de motivació àulica, dificultats per acabar els exàmens, gestionar els criteris d'avaluació continuada, dificultat específica amb un examen, dificultats amb les pràctiques, entrega d'un treball, última convocatòria per una assignatura, desenvolupar els treballs en grup, els hàbits d'estudi, avorriment a classe, els problemes de concentració, memòria, etc. Aquest grup d'estudiants demanen ajuda per a adquirir les eines que puguin solucionar les mancances detectades. Es tracta d'estudiants de diferents estudis i cursos que en un moment determinat i, per

¹ Segons l'Anuari Estadístic d'Espanya del 2013, les persones majors de 25 anys que es presentaren a selectivitat el 2012 eren un 18,17% més respecte l'any 2007.

diferents causes, identifiquen una situació problemàtica en el seu procés d'aprenentatge i no tenen les eines necessàries per sortir-se'n.

Cal aclarir en aquest punt que gran part de l'estudiantat planteja dificultats arrossegades per la metodologia docent. En la majoria dels casos ens trobem que hi ha un fracàs en el procés d'ensenyament-aprenentatge ja que a l'hora de dissenyar les estratègies didàctiques no es contempla a l'estudiant com a referent primordial. Un clar exemple d'això són els processos de l'avaluació continuada que, en algunes assignatures, es desenvolupen en grups de més de 60 estudiants on la devolució i la revisió de l'aprenentatge, com a part essencial d'aquest procés, no es dona i on l'examen final segueix sent l'element clau per a la superació de l'assignatura. En definitiva, sovint la metodologia no equilibra de forma lògica la motivació, la informació i l'orientació a l'estudiant com a elements essencials i distintius dels aprenentatges universitaris.

- Dificultats que presenten els i les estudiants de màsters i doctorats. Es tracta d'estudiants que, per les seves característiques d'estudis, demanen ajuda per a solucionar diferents tipus de conflictes sorgits com: canvis de temes d'investigació, manca de seguiment i dificultats amb la figura del/la tutor/a, marc del treball d'investigació, dificultats per fer presentacions orals, dificultats per fer publicacions, aprofitament del temps i altres recursos, etc.
- Estudiants que pertanyen a programes específics desenvolupats a la UAB. És el cas d'alguns/es estudiants que formen part del Programa de Beques-salari del Campus Ítaca i requereixen un seguiment especial de cara a les exigències que comporta la beca. Cal aclarir que a partir de 2013 es dona suport al conjunt d'estudiants que han sol·licitat un ajut a l'estudi al Programa Finestreta per a situacions sobrevingudes i no han estat triats. La comissió de selecció recomana, en els casos que ho cregui convenient, que les persones sol·licitants demanin aquest suport. També dins d'aquest grup es contemplen els i les estudiants derivades del Programa d'Integració d'Universitaris amb Necessitats Especials (PIUNE).
- Una altra tipologia de consultes són les d'estudiants que veuen afectat el seu procés d'aprenentatge per motius relacionals i/o de gènere. Dins d'aquest apartat es troben estudiants que demanen assessorament/ suport davant de situacions de discriminació,

tracte diferencial o rebuig per part d'altres agents de la comunitat universitària vinculat al seu procés d'aprenentatge.

- Orientació Vocacional. La manca d'orientació o la inadequada tria d'estudis és un dels conflictes que porten directament al fracàs acadèmic i/o abandonament dels estudis. Per diferents motius hi ha estudiants que no volen continuar la formació que estan realitzant. Alguns consideren que l'elecció dels estudis és errònia i cerquen un canvi de titulació, mentre que d'altres, fins i tot, volen abandonar els estudis universitaris perquè no compleixen les seves expectatives. Hi ha titulacions que tenen un major volum d'estudiants de primer que volen abandonar i d'altres on la taxa d'abandonament puja en diferents cursos. En aquests casos, l'estudiantat s'adreça a la UAP demanant reorientació vocacional o fer un procés d'orientació més acurat. Dins la mateixa categoria hi ha estudiants que consulten per la menció (itinerari formatiu) o bé per la continuïtat dels seus estudis de grau, màster i doctorat. El procés d'orientació vocacional implica un treball previ, durant i posterior a la carrera universitària, per tal d'evitar el fracàs i abandonament dels estudis. Per aquesta raó des de la UAP i, de forma coordinada amb diferents professionals, es va començar a treballar en un projecte d'orientació vocacional que contempla la introducció d'aquest procés a la secundària, la universitat i la futura formació continuada.

❖ **Gràfiques i anàlisi de dades de l'atenció individualitzada**

El total de persones usuàries d'assessorament individualitzat durant aquest curs ha estat de 448 estudiants (des del 02/09/2013 fins al 27/06/2014). Cal aclarir que les vies d'arribada al servei d'aquesta part de l'estudiantat de la UAB és per derivacions de facultats (degnat, coordinacions de grau o professorat), derivació d'altres serveis (SAS, PIUNE, Centre Joan Rivièra, Observatori per a la igualtat, etc.), la informació al web de l'ICE i el "boca-orella". No es va realitzar cap difusió específica per cap mitjà institucional o propi del servei.

D'una banda vam rebre 365 consultes puntuals que es van poder tramitar en una trobada (presencial, per telèfon o per correu electrònic). Aquestes demandes es vehiculen sense necessitat d'una atenció individualitzada de caràcter sistemàtic, doncs es fan les derivacions pertinents o es proporciona la informació i els suggeriments oportuns. Aquesta tipologia de consultes no s'explicita en el "gestor de casos", eina que recull l'anamnesi de cada cas.

D'altra banda, van ser ateses 83 persones estudiants amb seguiment setmanal (de 4 a 22 trobades per persona) per dificultats en el seu procés d'aprenentatge anomenades en el punt anterior. Pel que fa a aquestes atencions volem explicitar que, del total, el 62% corresponen a noies i el 38% a nois. D'aquesta forma es manté la tendència dels últims anys on les demandes de les noies són superiors a les dels nois.

Durant aquest curs, mereix una menció especial l'augment de les demandes i el seguiment realitzat dins de les següent tres línees:

- Estudiants amb diagnòstic de TDAH

Davant aquesta situació s'ha activat l'elaboració d'un protocol de treball. Aquest ha estat elaborat pels estudiants de pràctiques de psicologia del servei. Cal mencionar que com a primera mesura s'ha fet una cerca de les accions que duen a terme altres universitat de l'estat espanyol i Catalunya per tal de conèixer i compartir aquesta realitat. Si bé les universitats reben aquests tipus d'estudiants no n'hi ha cap que tingui elaborat un protocol de treball. Per tant, les línies d'actuació seran l'aplicació del protocol elaborat per la UAP (Annex 5) i la coordinació amb el PIUNE (Programa d'integració d'universitaris amb necessitats especials).

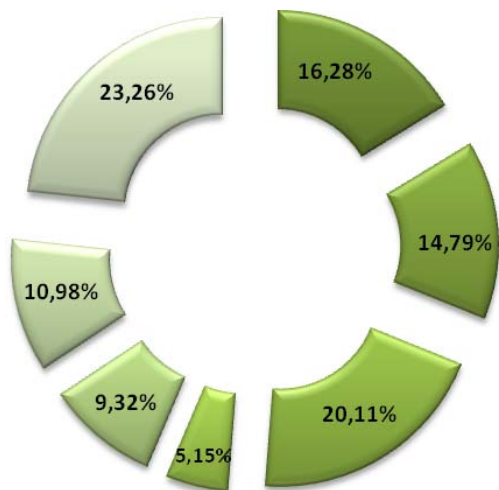
- Orientació vocacional per l'elecció de les mencions, especialment al grau de Psicologia.

S'han establert un seguit d'accions adreçades a recollir tota la informació disponible via els deganats i s'ha elaborat, per a cada situació, un dossier amb aquesta informació, els calendaris de xerrades i activitats que intenta donar resposta a una situació canviant i poc clara en el nivell normatiu.

- Estudiants que van patir situacions d'assetjament (violència de gènere)

Durant aquest curs s'ha establert una via de treball amb el Centre Joan Rivièrre per fer el seguiment coordinat d'estudiants amb aquesta problemàtica. Cal aclarir que des de l'Observatori per a la igualtat s'està treballant en l'elaboració d'un protocol per a la prevenció i intervenció en els casos de violència de gènere a la UAB on la UAP n'és un agent implicat.

A continuació es presenta el gràfic que explicita la distribució de les tipologies de dificultats tractades durant el curs 2013-2014.

Orientació Vocacional (23,26)

Dificultat de l'estudiantat per a afrontar el seu procés d'aprenentatge (20,11)

Dificultats d'adaptació a la Universitat (16,28)

Dificultats que presenta l'estudiantat que s'incorpora als estudis universitaris després dels 25 anys (14,79)

Dificultats per motius relacionals i/o de gènere (10,98)

Estudiants que pertanyen a programes específics (9,32)

Dificultats que presenten els i les estudiants de màsters i doctorats (5,15)

De l'anàlisi resultat d'aquesta gràfica es desprèn que el percentatge més alt es correspon amb les necessitats vinculades a l'**orientació vocacional**. Des de la UAP, i de forma coordinada amb diferents professionals vinculats a l'ICE, es va elaborar un projecte d'orientació vocacional que contempla la introducció d'aquest procés a la secundària, la universitat i la futura formació continuada. Durant aquest curs lectiu s'ha dissenyat i dut a terme una jornada d'intercanvi: "Eines per acarat el procés de transició de l'Institut a la UAB" amb un total de set centres participants. De cara al curs vinent està prevista la creació d'un equip ICE d'orientació a l'ESO i al batxillerat amb la idea de construir el procés orientador. També es van dur a terme activitats amb els i les estudiants participants del Programa Campus Ítaca amb l'objectiu de debatre sobre el procés orientador.

Cal aclarir que dins d'aquest percentatge s'inclouen les demandes que mencionàvem anteriorment d'estudiants amb dificultats per triar les mencions, especialment al grau de Psicologia. La incertesa i els continus canvis al voltant de l'habilitació i especificitat d'alguns títols de grau genera replantejaments a l'estudiantat en el moment en el que han de triar un recorregut de coneixement per acabar la carrera. Des del servei s'ha elaborat un recull

d'informació fruit de les converses amb els diferents agents implicats però els forats en molts dels àmbits ha fet complicada la tasca d'orientació d'aquests estudiants.

Pel que fa al segon percentatge més alt del buidatge, **dificultat de l'estudiantat per a afrontar el seu procés d'aprenentatge**, cal aclarir que les persones que demanen ajuda al servei són les que estan implicades i preocupades pels seus estudis i, davant d'un fracàs o idea d'abandonament, busquen treballar possibles solucions. Moltes dificultats plantejades s'arrossegueu per la manca de competències docents bàsiques en algunes assignatures. També es perceben dificultats en les formes de comunicació dins de la classe: la recepció, interpretació, producció i transmissió de missatges a través dels diferents canals i la seva contextualització a l'aula.

Les **dificultats d'adaptació a la universitat constitueixen** el 16,28% de les demandes ateses. Aquesta tipologia de consultes estan vinculades a les dificultats que presenten els i les estudiants de primer a l'hora d'organitzar-se el temps a la universitat, desconeixement del funcionament de la facultat, el grau i la UAB, incapacitat per a seleccionar informació, presa d'apunts, socialització, tutories, preparació d'exàmens, parlar en públic, treballar en grup, avaluació continuada, etc.

El 14,79% pertany a les **dificultats d'estudiants majors de 25 anys** que reprenen o inicien per primera vegada estudis universitaris. Des de fa uns anys s'ha potenciat la continuïtat dels estudis i la possibilitat de fer un grau com una alternativa més davant d'una realitat d'atur i manca d'opcions laborals. Cada vegada són més els i les estudiants que accedeixen a la universitat després d'haver estat entre 5 i 20 anys sense estudiar i no reben cap mena de suport o seguiment específic. Des del servei procurem mitigar aquesta sensació de fracàs que planteja aquest perfil d'estudiants i treballem tècniques que puguin ajudar-los a acarar les assignatures.

Durant aquest curs lectiu han augmentat les demandes vinculades a les dificultats de dur a terme la carrera estudiants amb **problemàtiques relacionals i de violència de gènere** (10,98%). Les vies d'arribada han estat les facultats i el Centre Joan Rivièra. Durant aquest curs s'ha establert una via de treball amb els agents implicats i s'han coordinat un seguit d'accions per tal d'elaborar un protocol per a la prevenció i intervenció en els casos de violència de gènere juntament amb l'Observatori per a la igualtat.

Per últim volem mencionar que dins del seguiment que s'ha fet dels **estudiants que pertanyen a programes específics** (9,32) va haver-hi una pujada d'estudiants que arriben amb diagnòstic de TDAH, ja sigui amb derivació o no del PIUNE.

El dèficit d'Atenció amb Hiperactivitat és un rètol que, cada vegada amb més freqüència, és col·locat a milions de noies i nois a tot el món, malgrat que el seu caràcter de "malaltia", així com les formes de diagnòstic i tractament, són motiu de freqüents polèmiques. El TDAH forma part d'un grup de síndromes que es troben sota sospita per part de la ciència ja que depenen en gran mesura de la imatge desitjada que es té de l'infant i del llinar de tolerància de l'escola, els i les educadores i les famílies. La manca d'indicadors biològics que puguin ser detectats a través d'algun tipus d'estudi o anàlisi fa que el diagnòstic es faci a partir d'un qüestionari amb preguntes que han estat estandarditzades basades en el Manual diagnòstic i estadístic de malalties mentals de l'Associació Americana de Psiquiatria (DSM V). Segons el manual i l'escala de puntuació del qüestionari les noies i els nois amb TDAH compleixen, entre altres, les següents condicions: "freqüentment tenen dificultats a l'hora d'organitzar les seves tasques i activitats; freqüentment són distrets per estímuls irrellevants; freqüentment corren i grimpen en excés en situacions en les quals és inadequat fer-ho; freqüentment comencen a contestar o parlar abans que la pregunta s'hagi completat; freqüentment interrompen en les activitats d'uns altres; freqüentment parlen en excés".

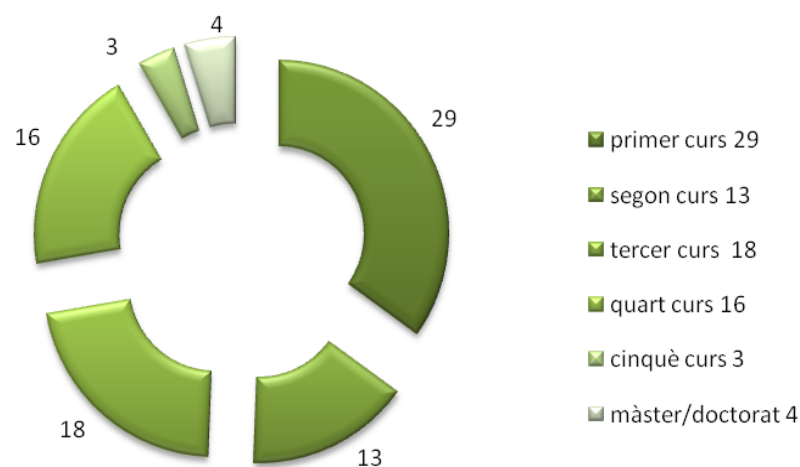
A més de ser ambigus els criteris d'avaluació (freqüentment, excés, etc.) remet en general, més que al patiment del nen, al grau de molèstia que els seus "síntomes" provoquen en els pares i a l'escola. D'aquesta manera es banalitza tant la manera de diagnosticar com el recurs de la medicació. La medicalització evita als mestres la incòmoda tasca d'interrogar-se sobre les pràctiques de les institucions educatives i als pares la seva relació amb els seus fills. També estalvien els tractaments psicoterapèutics necessaris i ofereix als laboratoris una nova aplicació per a un producte que tenia poca sortida i ara es ven en forma massiva.

Evidentment molts d'aquests estudiants arriben a la Universitat amb seguiments i realitats molt diverses i les conseqüències que provoca la medicació en les seves diferents fases.

Dins de la línia del servei oferim un suport en funció de les dificultats de l'estudiant sense la consideració de "patologia" que arrossega com a una marca. El nostre enfocament, el cas a cas, ens permet abordar les dificultats plantejades amb un seguit d'eines i treballar les idònies per a cada situació.

A partir d'aquesta realitat vam intercanviar opinions amb altres universitat de l'estat espanyol i Catalunya per tal de conèixer quines accions es duen a terme. Si bé les universitats reben aquests tipus d'estudiants no n'hi ha cap que tingui elaborat un protocol de treball. Per tant, durant aquest curs els estudiants de pràctiques de psicologia de la UAP han elaborat un protocol d'actuació que serà també d'utilitat a l'hora de coordinar tasques en aquest àmbit amb el PIUNE (Programa d'integració d'universitaris amb necessitats especials).

A continuació es presenta el gràfic que explicita la distribució per curs de l'estudiantat atès durant el període 2013-2014.

Aquest gràfic reflecteix les demandes en funció del curs del grau o màster de l'estudiantat que ha rebut atenció. El nombre més alt de consultes és d'estudiants de primer curs del grau i estan vinculades a varies de les tipologies explicitades anteriorment: orientació vocacional, dificultats d'adaptació a la Universitat, afrontament del seu procés d'aprenentatge i les que presenten els i les estudiants que s'incorporen als estudis universitaris després dels 25 anys.

❖ Qüestionaris de valoració del servei d'atenció individualitzada

Com cada any i amb l'objectiu d'avaluar la incidència de l'atenció individualitzada i per tal d'orientar-nos a la millora, es fan servir dos tipus de qüestionaris que l'estudiant omple al web “gestor de casos”. L'estudiant accedeix amb el seu usuari a tres tipus de formularis confidencials:

Formulari inicial
Formulari de seguiment
Formulari Final

El formulari inicial recull els motius pels quals l'estudiant fa la sol·licitud d'atenció. També se li demana que identifiqui en la seva demanda la presència de cinc aspectes rellevants per iniciar el seguiment (orientació vocacional, concentració, motivació, organització del temps, tècniques d'estudi, apatia, memòria, estrès, ansietat i assetjament). Per últim, el formulari recull l'expectativa que du l'estudiant cap al servei.

Després d'un temps prudencial, establert en funció de la durada de l'atenció, se'ls demana que omplin el formulari de seguiment. La importància d'aquest formulari és que l'estudiant, realitzades la meitat de les sessions acordades, faci una reflexió al voltant dels temes treballats i els resultats obtinguts. D'aquesta forma l'equip de professionals del servei pot reformular objectius, reconduir situacions, analitzar la tasca realitzada i fer les modificacions que consideri.

El contingut del formulari de seguiment és el següent:

Hola Maria!

A continuació et proposem que responguis al qüestionari que fa referència a aspectes de l'atenció que has rebut fins ara. És completament anònim i confidencial. Tingues en compte que no hi ha respostes correctes o incorrectes i que és molt important que desenvolupis els comentaris que consideris oportú a cada pregunta.

1. Durant l'atenció ha canviat la teva demanda inicial?

☐

Sí

☐

No

Per què?

2. Consideres que el treball fet fins el moment t'ha estat profitós?

☐

Sí

☐

No

Per què?

3. Estàs treballant amb altres professionals temes que tinguin relació amb la teva demanda?

4. Vols afegir algun comentari?

Per últim, el formulari final s'omple una vegada s'arriba a la finalització de l'atenció. L'objectiu és d'una banda, valorar la tasca desenvolupada i d'altra, fer una valoració del servei rebut. Aquest formulari està estructurat de la següent forma:

Hola Sara!

A continuació et proposem que responguis al qüestionari que fa referència als aspectes que estan dirigits a l'atenció rebuda i als canvis que has obtingut durant i al finalitzar l'assessorament. Tingues en compte que és molt important tota la informació que puguis reflectir per tal de millorar el servei. Recorda que, com als anteriors formularis, aquesta informació és confidencial.

Valoració de la tasca desenvolupada

1. Consideres que el treball fet ha estat profitós?

☐ Sí ☐ No

Per què?

2. Quin dels aspectes treballats destacaries i per què?

3. Consideres que has pogut aplicar de manera transversal alguns dels aspectes treballats durant les sessions?

☐ Sí ☐ No

Valoració del servei

Respon les preguntes seleccionant una puntuació i afegeix un comentari.

1. Com valoraries el seguiment rebut i la informació proporcionada per part dels professionals de la UAP?

1 2 3 4 5

Valoració ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Comentaris:

2. Consideres que s'han produït canvis en funció de la teva situació inicial?

1 2 3 4 5

Valoració ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Quins canvis?

3. La teva aportació és molt útil, quins aspectes milloraries? Com per exemple, horaris, relació amb el professional, temps de resposta, tasques demanades, etc.

Al curs lectiu 2013-2104 es van buidar 63 formularis. D'aquesta valoració feta per les persones usuàries, reflectida en els dos formularis abans esmentats (de seguiment i final) i dels correus electrònics enviats durant tota l'atenció, podem treure informació rellevant per tal de millorar aquest àmbit de l'atenció individualitzada del servei.

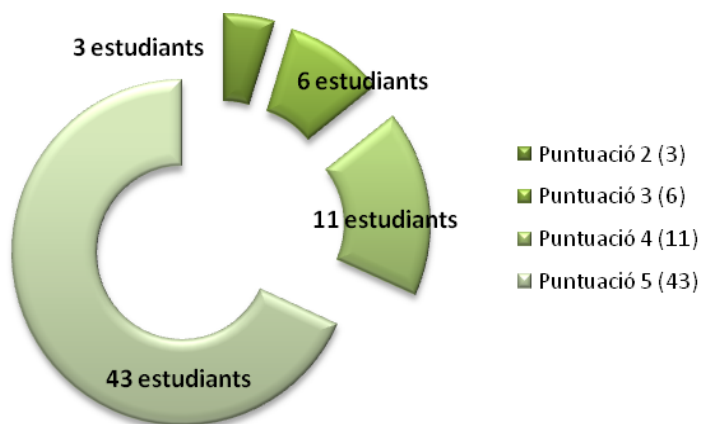
Pel que fa al formulari de seguiment, l'estudiantat ha considerat, en un 84% dels casos, que ha estat profitós el treball realitzat fins a la meitat de les sessions. Aquesta data és important durant el procés ja que, com dèiem abans, permet valorar, potenciar o modificar les línies d'atenció que es duen a terme.

Aquesta mateixa pregunta es repeteix al formulari de finalització, a l'apartat de valoració de la tasca desenvolupada, es reflecteix que el 93% de l'estudiantat atès valora com a profitós el suport rebut.

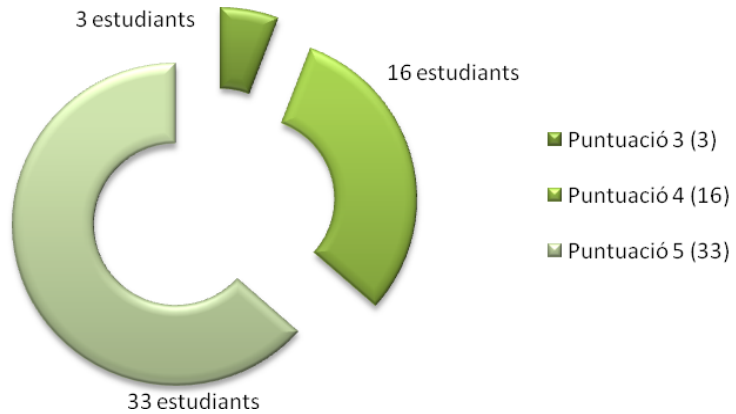
L'altre apartat d'aquest formulari fa una valoració del servei mitjançant tres preguntes. La primera té una escala numèrica que reflexa la següent seqüència qualitativa: 1: Dolenta; 2:Regular; 3:Adient; 4:Bona; 5: Molt bona. La segona pregunta també té una escala numèrica on l'1 es considera "cap canvi" i el 5 "canvis considerats rellevants" per les persones usuàries. El resultat del buidatge de les preguntes 1 i 2 s'explicita en les següents gràfiques:

Valoració del servei

1. Com valoraries el seguiment rebut i la informació proporcionada per part dels professionals de la UAP? Valoració de l'1 al 5.

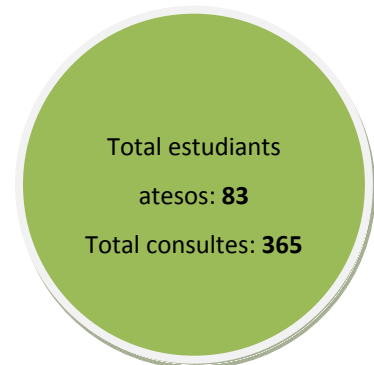

2. Consideres que s'han produït canvis en funció de la teva situació inicial?
Valoració de l'1 al 5.

Els gràfics reflecteixen que, davant de la pregunta sobre la *valoració de l'atenció rebuda*, el 68% dels casos atorguen la valoració més alta de la taula (5: Molt Bona) i la primera valoració més baixa de la taula és el 2 (regular) amb un 4,7%.

Pel que fa a la segona gràfica, canvis produïts en funció de la seva situació inicial, un 65% dels casos valoren aquests canvis amb la puntuació màxima (5 a l'escala), seguits d'un 30% que puntuen amb un 4 i, finalment un 5% amb un 3. Tenint en compte que cap dels o les estudiants van triar per sota del 3 en aquesta escala, podem dir que sempre hi ha canvis positius i que es consideren rellevants una vegada finalitzada l'atenció.

❖ Suport Beques-Salari Ítaca

Durant aquest curs lectiu s'ha donat suport al seguiment individualitzat dels estudiants de tercer i quart curs del programa que coordina la M. Pilar García Rovira de l'estudiantat que gaudeix de les Beques-Salari Ítaca del Banc de Santander. Per una banda, s'ha treballat donant suport psicopedagògic a l'estudiantat becat que necessitava una atenció individualitzada (en algun cas, i davant de múltiples pressions, aquesta atenció/seguiment ha estat molt rellevant durant aquest curs lectiu).

Per l'altra, s'han dissenyat i dut a terme accions conjuntes amb el programa Campus Ítaca per tal de dinamitzar les reunions de seguiment dels grups d'estudiants que gaudeixen d'una beca-salari del primer i segon curs. Aquestes estan dissenyades dins d'un marc de seguiment i suport acordat amb el programa Campus Ítaca i durant aquest curs 2013-2014 s'han desenvolupat les següents accions:

- ✓ Octubre 2013: Primera Jornada de treball del programa Beques-salari Campus Ítaca (Annex 1)
- ✓ Desembre 2013: Creació i dinamització d'un espai al moodle
- ✓ Febrer 2014: Segona Jornada de treball del programa Beques-salari Campus Ítaca (Annex 2)

Jornades de Treball 2013-2014

Total participants:
**40 estudiants amb
beques salari.**

Activitats preventives

La UAP desenvolupa un seguit d'activitats adreçades a l'estudiantat per tal de treballar les competències que requereixin els estudis de grau i màster explicitats per l'Espai Europeu d'Educació Superior. Aquestes accions formen part de les tasques preventives del servei ja que hi ha competències que, per a la seva adquisició, es poden treballar en grup i això evita el fracàs i la conseqüent consulta individual, si és que l'estudiant no abandona els estudis davant de les exigències i la manca de formació en aquestes habilitats. És el cas de parlar en públic, treballar en grup, organitzar entregues, acurar l'avaluació continuada, etc.

Cal aclarir que cap de les activitats que s'ofereixen des de la UAP tenen crèdits convalidables. L'interès de l'estudiant cap a l'activitat és directe.

En aquest apartat, també s'inclouen les activitats desenvolupades en programes de l'ICE on ja es col·laborava, tal és el cas de la participació en la formació de les persones tutores i el disseny i desenvolupament del debat "Tu mateix, jo trio..." del Campus Ítaca. Les activitats implementades en aquests programes estan vinculades amb l'orientació vocacional. Són accions preventives de la UAP ja que una presa de decisions acurada, i entesa com un procés, pot evitar la necessitat d'una atenció individualitzada dins de la Universitat deguda al fracàs acadèmic o abandonament dels estudis per una tria vocacional errònia. Entendre l'orientació vocacional com un procés implica treballar la presa de decisions en la major part de l'escolarització. Treballar eines amb l'alumnat de secundària (obligatòria i postobligatòria) participant d'aquests programes, ens permet no només que puguin prendre decisions de manera raonada i conscient en els moments clau de transició o d'impàs, sinó també afavorir l'autonomia i l'empoderament per eleccions futures.

Dins d'aquest apartat també s'inclou l'activitat desenvolupada des de fa 5 anys dins del Programa d'acreditació en Formació Docent en Educació Superior (FDES). De forma coordinada amb la Unitat de Formació i Innovació, es va desenvolupar "l'activitat d'Observació a l'Aula" per a professorat novell. El taller té com a objectiu oferir una experiència pedagògica pràctica que permeti al professorat incorporar habilitats, competències i coneixements, per poder desenvolupar la seva funció docent a partir de l'intercanvi d'experiències presencials. S'ha dut a terme en dos torns (un per cada semestre) i s'ha acordat la seva continuïtat pel curs 2014-2015.

❖ “ Parlar en Públic”

Per vuitè any consecutiu la UAP ha ofert el taller “parlar en Públic” durant el primer semestre en dos torns (matí i tarda) i al segon semestre torn de matí. L'ampliació de l'oferta s'ha degut al augment de les demandes dels estudiants. L'objectiu és proporcionar a l'estudiantat les eines suficients perquè millorin les seves comunicacions orals, perdin l'angoixa de parlar en públic i puguin desenvolupar una exposició al finalitzar el curs.

El temari del taller es pot consultar a la següent adreça: <http://serveis.uab.cat/ice-uap/content/parlar-en-public>

Mitjançant l'ús de vídeos personals i pràctiques diàries el conjunt de participants analitza les intervencions pròpies i de la resta de companys/es. La metodologia de les sessions és participativa, i es centra l'atenció en la part experiencial i vivencial de cada estudiant. S'inclouen diverses dinàmiques per reduir els nervis a l'inici del taller i, un cop superat el període d'adaptació a l'aula i als i les companyes, s'augmenta el temps i la dificultat de les exposicions que han de fer.

A partir d'aquí, exposició rere exposició, l'estudiant rep un feedback tant del grup com del dinamitzador. En situacions on l'estudiant explicita una problemàtica específica a l'hora d'exposar, es fan les intervencions pertinents per trobar solucions que millorin la seva exposició.

Durant el taller es treballa amb un suport virtual Moodle i una càmera de vídeo a cada sessió. Amb la càmera s'enregistren totes les participacions i pràctiques que fan els i les estudiants, on a cada sessió exposen, com a mínim, una vegada. Amb el Moodle l'estudiant pot accedir als seus vídeos i als de la resta de companys/es i fer comentaris. D'aquesta manera es vol treballar d'una banda, el feedback que permet visualitzar els propis errors i d'altra, els comentaris propis i de companys/es, que fomenten la cohesió del grup i l'avaluació crítica. A més, des del Moodle també accedeixen al material teòric, el qual disposen des del primer dia.

Pel que fa a l'avaluació es va optar per un sistema que avalués la progressió i l'esforç de l'estudiant per sobre de la qualitat d'una prova en un dia concret. Així doncs, es va dividir la nota en: 50% on es valora la participació i actitud a les dinàmiques i al suport virtual i un 50% amb l'entrega d'un treball. Els i les estudiants van haver de lliurar un treball final on ha quedat

reflectit tot el procés que han hagut de seguir per a dur a terme l'exposició final. Al mateix treball han de fer una autoavaluació basant-se en l'anàlisi dels vídeos, l'experiència personal i els comentaris de la resta de companys/es durant tot el curs.

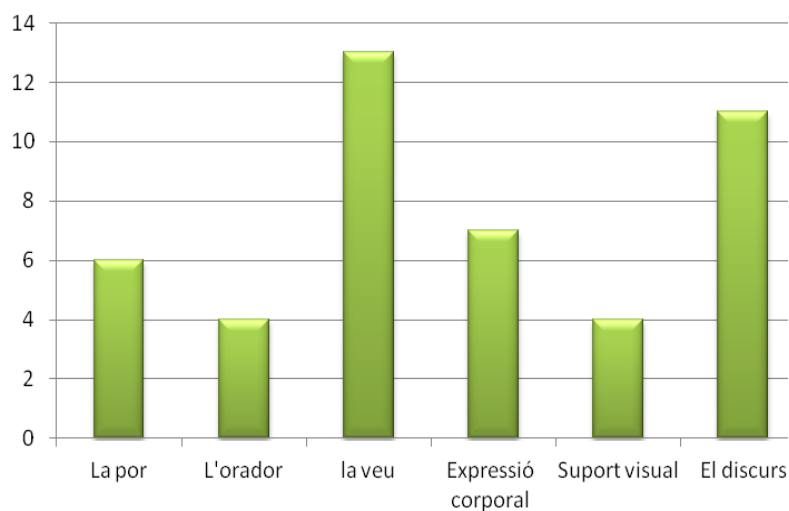
La participació a les sessions d'aquesta edició ha estat alta i el grup d'estudiants heterogeni (estudiants de grau, màster i doctorat). S'ha posat de manifest que orientar les sessions cap a una metodologia experiencial i participativa millora el grau de satisfacció i implicació de l'estudiantat que hi participa. Cal aclarir que, malgrat de l'ampliació de torns, no es va poder donar resposta a totes les persones inscrites degut a què la metodologia emprada és útil i adient, d'acord amb el volum del grup. Finalment van poder fer el taller 48 estudiants.

Les valoracions que fa l'estudiantat, en general, són positives i afirmen haver aconseguit eines per millorar la seva competència al parlar en públic. A continuació detallem el buidatge dels qüestionaris d'avaluació del taller que van omplir, anònimament, el conjunt de participants d'aquesta edició.

Qüestionari d'avaluació de l'activitat

1. Quins han estat els temes tractats que més t'han agradat?

Aquesta pregunta ens permet conèixer quins temes són els més citats i esdevenen de més utilitat per a l'estudiant un cop acabat el taller. El resum gràfic és el següent:

El conjunt de participants, majoritàriament, valora com a molt interessant el tema de la veu. És el més destacat en gairebé totes les respostes, ja sigui pel coneixement de les característiques fonètiques com per les dinàmiques amb les quals es va treballar el tema a les sessions. La vinculació del treball amb la veu va lligada a la respiració i possibilitat de relaxació. El segon tema més valorat com a positiu ha estat el discurs (estructura, presentació, etc.) i l'expressió corporal (gestualitat, llenguatge no verbal, moviments, etc.).

Sessions expositives i d'expressió corporal 2013-2014

2. Consideres que han estat sessions dinàmiques i participatives? Valora la metodologia emprada en aquest taller.

El grup de participants valoren la metodologia com a molt positiva. El fet que s'allunyi de les classes magistrals fa que l'estudiant en destaquï el dinamisme, la possibilitat de participar a cada sessió i que sigui conscient que han de posar més de la seva banda. Alguna resposta fa referència a les hores de cada sessió considerant que haurien d'haver estat més llargues.

La resta de comentaris segueixen la mateixa línia i alguns suggereixen incloure exercicis de coneixença als inicis per perdre la vergonya més ràpidament.

3. L'ús del moodle i vídeos t'ha semblat adient?

L'ús del moodle i els vídeos són un dels elements clau d'aquest taller, ja que permeten l'autoavaluació constant de l'estudiant. Per tant, és primordial polir aquest sistema per a què sigui eficaç i útil per l'estudiant.

L'ús dels vídeos és valorat pel conjunt d'estudiants com una eina d'aprenentatge molt important per aquesta activitat. La possibilitat de visualitzar la participació oral de cada sessió forma part d'un procés d'autoavaluació continuat. La possibilitat de compartir els vídeos i valorar entre companys/es les presentacions fomenta l'aprenentatge entre iguals. En el cas del moodle, l'estudiantat valora la seva utilitat com a positiva però el seu ús no és correspon amb la valoració. Alguns/es han trobat complicacions per accedir des de casa o bé han comentat que caldria millorar-ho.

4. Avalua l'activitat desenvolupada pel dinamitzador del taller (crítiques, suggeriments, etc.).

La gran majoria de participants fan valoracions molt positives de l'activitat del dinamitzador del taller. Tots/es valoren positivament el seu dinamisme i la seva claredat. Un altre factor que destaquen és la claredat expositiva i capacitat a l'hora de fer intervencions a cada participant, sobretot en l'acompanyament individualitzat que fa de les exposicions. Un dels factors que dos o tres participants mencionen com a negatiu és la velocitat a l'hora d'exposar alguns temes, caldria més deteniment en alguns punts. També destaquen la manca de temps de les sessions.

5. Creus que aquest curs t'ha estat útil?

Tots els comentaris fan referència a l'immediata aplicació dels coneixements que van aprendre durant el taller. La utilitat del mateix és un punt que remarca el conjunt de participants per diferents àmbits: acadèmic i laboral. Consideren que les eines treballades han estat positives per desenvolupar l'autoavaluació en aquest tema considerat rellevant per a la formació continuada.

❖ Estratègies d'aprenentatge pel grau de nova implementació de Relacions Laborals + Dret (2014 – 2015)

Durant aquest curs lectiu, i a partir d'una sol·licitud del Deganat de la Facultat de Dret, s'han dut a terme un seguit de trobades per tal de donar forma a una activitat al grau de nova implementació de Relacions Laborals+Dret.

Aquesta proposta sorgeix de les necessitats plantejades pel deganat i s'implementarà de cara al primer semestre del curs 2014-2015.

Objectius metodològics:

A partir dels continguts de les sessions tòriques i de la realització d'activitats pràctiques, es pretén:

- 1- Proporcionar als estudiants una sèrie de competències transversals les quals, en la majoria de casos, no es veuen assolides i es presenten com a necessàries per una bona adaptació al nou grau.
- 2- Prevenir possibles problemes relacionats amb les estratègies d'estudi i habilitats relacionades amb l'aprenentatge a la universitat.
- 3- Donar suport i seguiment als estudiants del nou grau en el seu procés d'adaptació durant el primer semestre del curs 2014-2015.

Competències a desenvolupar:

Instrumentals: Eines per l'aprenentatge	Interpersonals: Capacitats socials	Sistèmiques: Gestió de l'actuació
• Tècniques d'aprenentatge autònom • Anàlisi i síntesi • Organització/planificació • Resolució de problemes • Presa de decisions • Habilitats formatives bàsiques • Comunicació escrita	• Treball en equip • Raonament crític • Negociació • Automotivació	• Adaptació a noves situacions • Creativitat • Gestió de projectes • Gestió per objectius

Temporització:

	Sessió 1 Setmana del 15 al 19 de setembre de 2014	Sessió 2 Setmana del 13 al 17 d'octubre de 2014	Sessió 3 Setmana del 3 al 7 de novembre de 2014	Sessió 4 Setmana del 24 al 28 de novembre de 2014	Sessió 5 Setmana del 8 al 12 de desembre de 2014
½ hora	Factors facilitadors de l'aprenentatge: 1. Factors intrínsecs 2. Factors emocionals i models de treball. 3. Factors extrínsecs.	Estratègies de lectura. Estratègies d'expressió escrita.	Estratègies d'elaboració de la informació.	Treball en grup i el treball cooperatiu. L'avaluació continuada.	Seguiment i preparació d'entregues i exàmens.
½ hora	Planificació i organització del temps. 1. Suggestiments i aspectes rellevants. 2. Model GROW.	Elaboració d'informes tècnics.	La presa d'apunts.	Preparació d'exàmens.	Avaluació de les sessions i tutories

Per les característiques de les sessions, i al tractar-se d'un grau de nova implementació, s'ha establert com a criteri l'avaluació continuada del grup de primer durant els quatre primers mesos del curs lectiu 2014-2015. Això pot implicar modificacions en els continguts i temes explicitats al quadre anterior en funció de les necessitats detectades.

Per desenvolupar les activitats pràctiques els estudiants ho faran a partir del web de la UAP:

<http://ice2.uab.cat/ted/>

Continguts de les sessions:

Sessió 1

Factors facilitadors de l'aprenentatge

Factors intrínsecs: atenció/concentració, percepció, memòria, intel·ligència, motivació i cansament.

Factors emocionals i models de treball: Pensaments perturbadors, sistema perceptiu-reactiu.

Model ABC (Esdeveniment, pensament i creences, emoció, reacció)

Factors extrínsecs: preparació del material, l'ambient, lloc d'estudi, postura corporal, condicions de la demanda.

Planificació i organització del temps

Suggestiments i aspectes rellevants. Tipus de planificació del temps. Diferents eines per a l'elaboració de la planificació del temps. Avantatges de la planificació.

Organització del temps a partir del model GROW (Objectiu, realitat, camí, opcions).

Pràctica a la sessió i al web de la UAP. <http://ice2.uab.cat/ted/>

Sessió 2

Estratègies de lectura

Formes de llegir segons els objectius. Alguns suggeriments al voltant de la comprensió.

Reflexions al voltant del ritme.

Lectura de material específic (sentències, lleis, informes, etc.)

Estratègies d'expressió escrita: la redacció

Classificació dels escrits (funcions)

Alguns suggeriments al voltant de la redacció: La planificació; La producció d'idees; La producció del text i la revisió.

Pràctica sobre una redacció amb funció argumentativa

Elaboració d'informes tècnics

Continguts d'un informe.

Tipus d'informe segons els continguts.

Els informes jurídics (dictàmens, redacció de demandes, sentències, etc.).

Entrega d'un informe jurídic en base al material d'una sentència.

Cerca d'informació i la cita o referència bibliogràfica

Les fonts de documentació en dret.

Recursos informàtics i noves tecnologies.

Pràctica al web: <http://ice2.uab.cat/ted/>

Sessió 3

Estratègies d'elaboració de la informació

Explicació teòrica sobre lectura i subratllat. Tipus de subratllat i avantatges.

Fases en l'elaboració d'un esquema.

Esquemes. Tipus d'esquemes i avantatges. Programa informàtic: Freemind.

El resum.

Diferències entre un esquema i un mapa conceptual. Fases en l'elaboració d'un mapa conceptual. Aspectes rellevants a tenir en compte. Mapes conceptuais i programa informàtic C - MAP Tools.

Pràctica a partir de la pàgina web i amb material de les assignatures del grau Relacions laborals + Dret.

La presa d'apunts

Utilitat. Fases en la presa d'apunts: Abans, durant i després de la classe (procés de revisió).

Passos a seguir i suggeriments. Elaboració i sistematització dels apunts.

Formes de prendre apunts i exemples.

Anàlisi i autoavaluació dels propis apunts.

Sessió 4

Treball en grup i el treball cooperatiu

Concepte de grup. Tipus de grup i estructura. Les relacions de poder. El treball cooperatiu

Planificació i organització. Eines informàtiques pel treball en grup.

L'avaluació continuada

Característiques. Formes d'organització de les entregues dins del procés continuat d'aprenentatge. Treball autònom. Tutories.

La preparació d'exàmens

Relació entre rendiment i ansietat. Tècnica de la reestructuració cognitiva.

Preparació dels exàmens i factors que incideixen. Planificació en època d'exàmens.

Tipus d'exàmens (tipus test i oberts). Fases: Abans, durant i després de l'examen.

La revisió dels exàmens. Procediment i número de convocatòries per assignatura.

Sessió 5

Seguiment i preparació d'entregues i exàmens.

Avaluació de les sessions i tutories.

❖ **Formació de Tutors/es del Programa Campus Ítaca**

S'han realitzat diverses intervencions a les sessions de formació dels i les tutors del programa Campus Ítaca amb l'objectiu d'oferir-los eines per a desenvolupar la seva tasca. Aquestes sessions es van dividir en dos tallers. El primer fou sobre dinàmiques de grup; i el segon, sobre resolució de conflictes. A continuació es detallen els continguts de cadascuna:

Taller sobre dinàmiques de grup.

Objectius:

- Entendre les aportacions de les dinàmiques de grups i els contextos d'aplicació.
- Conèixer i analitzar diferents dinàmiques de grup. Donar eines i estratègies per saber la seva aplicació.

Desenvolupament:

- **1a part.** *"Dinàmica del diccionari"*. Els i les participants, repartits en grups de 4 o 5 persones, han de consensuar una definició de varis conceptes vinculats a les dinàmiques de grup (grup, habilitat, cohesió, etc.). Tot seguit, es debat amb el grup sencer per tal d'acordar les definicions dels diferents conceptes. D'aquesta manera, es construeix el coneixement de forma conjunta alhora que es debat sobre la importància dels processos grupals.
- **2a part.** *"Què són les dinàmiques de grup?"*. En aquesta part es treballa a nivell teòric el concepte de dinàmica de grup (d'on sorgeix, a què es refereix, quan s'apliquen, tipus, etc.) i diferents dinàmiques de grup aplicables en contextos d'aprenentatge.

Taller sobre resolució de conflictes.

Objectius:

- Analitzar les formes d'un conflicte i els elements clau d'aquest (actors, processos, causes, solucions possibles), entenent el conflicte com una qüestió positiva i una oportunitat de canvi.
- Donar eines i estratègies per tal de resoldre els conflictes amb els quals es poden trobar en el campus.

Desenvolupament:

El taller es desenvolupa en dues parts en les quals es treballa el conflicte a nivell teòric a partir d'un text i es posen exemples pràctics de conflictes en els quals els i les tutores es poden trobar. Més concretament les dues parts en què consisteix el taller són:

- **1a part.** Treball del text "Educar en y para el conflicto en los centros" de Paco Cascón.

En aquesta primera part es fa una lectura individualitzada del text i seguida d'una discussió en comú sobre aquest analitzant els aspectes positius i negatius de la metodologia que planteja per tal de resoldre conflictes així com els elements d'anàlisi que dona.

- **2a part.** Aquesta dinàmica consisteix en treballar a partir d'un rol-playing diferents situacions de conflicte a resoldre que es poden donar al Campus Ítaca.

En la dinàmica, els i les tutores improvisen diferents escenes i a partir d'aquestes es genera el debat entre grups aplicant la metodologia que es planteja en el text teòric i analitzant possibles resolucions i els escenaris que es donarien en cada cas.

Fins al moment, desconeixem l'avaluació en profunditat feta pels tutors/es (en el moment de redacció d'aquesta memòria, el Campus Ítaca encara no ha finalitzat). Malgrat tot, les primeres valoracions són positives tant per part del grup de participants com de la coordinació del Programa.

❖ **Debat: “Tu mateix...jo trio” del Programa Campus Ítaca.**

Amb la intenció de treballar l'orientació vocacional amb els i les participants del Campus Ítaca, la coordinació del Programa ens va proposar incorporar aquesta temàtica a l'activitat de 'Debats' pròpia del Campus. Donada la importància que des de la UAP s'atorga al fet que l'orientació vocacional sigui concebuda com un procés, vam creure molt adient poder realitzar accions d'orientació en l'etapa preuniversitària, i en concret, a alumnat cursant l'educació secundària obligatòria.

Es va dissenyar una proposta d'activitat amb l'objectiu de treballar conceptes com: decisió i elecció; vocació i expectatives; procés, camí, objectius i temps; context, capacitats i interessos. Tot seguit, es van mantenir diferents trobades amb el professor Màrius Martínez de la Facultat de Ciències de l'Educació amb la finalitat de rebre assessorament en quant a la perspectiva i enfocament de la proposta d'activitat.

A continuació, s'expliquen els detalls de l'activitat:

DEBAT: “tu mateix...jo trio!”

Objectius:

- Treballar diferents tipus de decisions en funció de les conseqüències i implicacions associades.
- Desenvolupar un procés de decisió tenint en compte els diferents factors que influeixen.
- Identificar tres de les variables que intervenen en un procés de tria vocacional (context, habilitats i interessos).

Desenvolupament:

1a part. Roda de presentació i elecció de 5 subgrups representats pel nom propi d'un/a hipotètic/a estudiant (Jessica, Anna, Mohamed, Ariel, Eudald).

2a part. Repartiment de les targetes amb els aspectes seleccionats (consignes) a cada grup i debat en els petits grups per tal que puguin escollir un itinerari professional per cada hipotètic/a estudiant.

3a part. Posada en comú i debat de les variables que han hagut de tenir en compte per fer la tria.

	Context	Habilitats	Interessos
Aspectes característics (consignes)	"El que em digui la meva família serà el més important" "Continuaré amb la professió de la meva mare/pare" "Faré el que s'espera de mi" "Escolliré en funció del que em diguin a l'institut" "Faré el que sigui més barat" "Ho pensaré quan arribi el moment, encara falta" "Estudiaré si veig que tindrè feina" "Estudiaré alguna cosa si no trobo feina" "Estudiaré perquè és el que tothom em diu que faci" "Faré el que fan generalment els nois/les noies" "Faré el que sigui útil pel meu entorn" "Faré el que em doni més prestigi"	"Estudiaré allò del que tingui millor nota" "No serveixo per estudiar" "Sóc més de ciències que de lletres" "Sóc un <i>manetes</i>" "Sóc molt intel·ligent, puc fer el que vulgui" "Tinc <i>do de gents</i>, faré alguna cosa que em permeti relacionar-me amb la gent" "Tinc molta capacitat per reflexionar. Faré alguna cosa que em faci pensar" "Sóc una persona molt imaginativa. Faré alguna cosa diferent" "Sóc una persona molt inquieta i dinàmica. Faré allò que em faci menys pal" "Se'm donen bé els idiomes. Faré alguna cosa vinculada a això" "Tinc molta constància. Arribo al final d'allò que em proposo" "En una discussió, puc convèncer a la gent fàcilment que tinc la raó"	"Prefereixo estar a l'aire lliure que en un lloc tancat" "M'agrada fer diferents coses a la vegada" "Vull fer alguna cosa que em faci guanyar diners" "Faré el que em permeti viatjar, que és el que més m'agrada" "Faré el que em sigui més fàcil i em doni menys problemes" "M'agrada el contacte amb la gent" "No vull anar a viure a cap altre lloc" "Vull fer alguna cosa que em doni prestigi" "A mi, l'únic que m'interessa és sortir amb els amics" "Faré allò que m'impliqui menys obligacions" "M'agrada l'activitat física: anar a la muntanya, en bici, etc." "M'interessa fer alguna cosa per ajudar a la gent"

El debat generat a partir de l'activitat pretenia prendre consciència de la presa de decisions vocacional com a procés que té en compte diferents factors que l'influeixen (context, habilitats i interessos).

El fet que els/les joves es posicionin a partir d'un hipotètic personatge, ajuda a parlar més obertament d'aquells factors que determinen habitualment la tria: resultats acadèmics,

influències socials, consignes per part de l'institut, etc. L'activitat, encara en curs, permet deconstruir els estereotips sobre els quals basem l'elecció vocacional així com restar-ne transcendència.

Participen del debat "Tu mateix...jo trio" tot l'alumnat participant al Campus Ítaca.

❖ Activitat d'orientació vocacional. Jornada d'intercanvi

“Eines per acarar el procés de transició de l'Institut a la UAB”

La Unitat d'Assessorament Psicopedagògic (UAP) de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la UAB vol compartir la seva tasca en el camp de l'orientació vocacional als estudiants universitaris amb els equips directius, coordinadors i tutors per tal de compartir inquietuds, dificultats i les línies de treball dutes a terme.

Una de les tasques del servei és activar un procés d'ajuda als estudiants que plantegen situacions d'incertesa, frustració, canvis de grau i l'abandonament dels estudis universitaris, producte d'una tria vocacional poc adequada. Aquest tema també és molt rellevant en els diferents nivells educatius i per aquesta raó es decideix oferir aquesta activitat amb l'objectiu de crear un espai de reflexió conjunta que pugui dotar-nos d'eines i experiències a l'hora de treballar l'orientació vocacional al centre.

Creiem que en aquest camp és important treballar de forma coordinada entre els professionals dels centres de secundària i de la Universitat per tal de donar forma al procés continuat que implica l'orientació vocacional com un dels objectius fonamentals de qualsevol sistema educatiu. En els diferents nivells educatius, una transició mal afrontada pot comportar fracàs, cansament, pèrdua de l'autoestima, canvi d'expectatives, etc. que poden dur a un abandonament dels estudis.

Davant aquesta situació, es considera important desenvolupar accions conjuntes d'orientació vocacional entre la universitat i la secundària ja que:

- La manca d'orientació es configura com una causa important de l'abandonament d'estudis universitaris durant el primer curs lectiu.
- Si bé els estudiants reben un excés d'informació i existeixen nombroses fonts i canals, aquesta no s'acostuma a treballar en profunditat ni se solen proporcionar les eines perquè l'estudiant esdevingui un agent actiu en la seva elecció.
- La Universitat ha de formar part d'aquest procés ja que és un dels actors essencials per al desenvolupament vocacional/professional.

Intervenció:

Destinatari: Professorat de Secundària (preferentment equips directius, coordinadors/es i tutors/es)

Objectius:

- Potenciar l'intercanvi d'experiències, inquietuds, dificultats, etc. al voltant del procés d'orientació vocacional entre el professorat de secundària i la UAB.
- Dotar-nos d'un espai de reflexió i anàlisi dels recursos per abordar l'orientació vocacional de l'alumnat entesa com un procés continuat.

Desenvolupament:

Primera part

1. 20 minuts. Presentació de les tasques de la UAP i concepció del procés d'orientació vocacional. Presentació i característiques d'un Centre orientador.

Presentació de les problemàtiques més freqüents vinculades a l'orientació detectades per la UAP durant els últims 10 anys: abandonament, canvis d'estudis, etc. Exposició de les característiques d'un centre orientador. Recull de les accions que realitza la UAB amb informació/assessorament vinculat a l'orientació vocacional (Àrea de Comunicació, Campus Ítaca, activitats facultats, altres programes, etc.).

2. 30 minuts. Grups de treball de 4/5 participants per analitzar el quadre d'accions orientadores de la UAB i explicitar les accions orientadores que du a terme cada centre. Elaborar un esborrany per socialitzar a la resta de grups i compartir la informació.
3. 20 minuts. Exposició i debat al voltant de les accions exposades

Segona part

1. 15 minuts. Presentació de la dinàmica "Una narració vocacional" (Annex 3) . Mantenim els grups de treball pel desenvolupament de la dinàmica.
2. 30 minuts. Desenvolupament de la dinàmica.
3. 15 minuts. Tancament i reflexió al voltant de l'activitat desenvolupada.

Tercera part

1. 15 minuts. Establiment d'una propera trobada on es farà una proposta de retorn i es plantejaran possibilitats d'actuació. Aquestes estaran vinculades a l'acció tutorial, aprenentatge i possibilitat de dinamització al centre (acompanyament).

Assistents: INS L'Estatut. Rubí; INS Federica Montseny de Badia del Vallès; Institut de Badia del Vallès; Institut Bernat El Ferrer. Molins de Rei; INS Josep Mestres i Busquets. Viladecans; IES Leonardo Da Vinci. Sant Cugat del Vallès; Institut El Palau. Sant Andreu de la Barca.

❖ **Activitat formativa dins del Programa d'acreditació en Formació Docent en Educació Superior (FDES).**

L'activitat "Observació a l'aula" forma part de l'estructura formativa del programa d'acreditació de Formació Docent en Educació Superior (FDES) de la Unitat de Formació i Innovació Docent. Aquest programa d'acreditació té per finalitat potenciar les competències docents del professorat de la universitat, en referència a la planificació del procés d'ensenyament i aprenentatge, la utilització d'estratègies i recursos didàctics i el sistema d'avaluació dels estudiants, en el marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES).

Fa cinc anys, des de la Unitat de Formació i Innovació Docent es demana a la UAP treballar conjuntament un projecte que es pugui traduir en una activitat d'intervenció dins del FDES. Des dels seus inicis, aquesta activitat ha estat una adaptació del Programa d'Observació de Professors (ProFI) de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). El ProFI, organitzat per l'Institut de Ciències de l'Educació de la UPC, està dirigit especialment al professorat novell i es desenvolupa des de l'any 1999. Per tal d'elaborar un disseny d'aquesta activitat per a la UAB es van dur a terme trobades amb la coordinadora del curs a la UPC, la professora Carmen Pretel, per recollir experiències en aquest àmbit i aprofitar sinèrgies pel desenvolupament del projecte. D'aquesta forma es va oferir, com a prova pilot, una primera edició de l'activitat d'observació entre companys/es al curs lectiu 2008-2009.

El fonament d'aquesta sol·licitud a la UAP es basa en els més de deu anys d'experiència en atenció individualitzada (assistencial) a l'estudiantat de la UAB amb dificultats en el seu procés d'aprenentatge i orientació vocacional, així com també pels projectes implementats (Tutories entre iguals, programa de gènere, projectes d'adaptació a l'EEES, etc.). Aquest bagatge permet aprofitar sinèrgies dins de la institució i dissenyar accions útils d'acord amb la realitat institucional. Cal afegir en aquest punt que l'anàlisi de la demanda d'atenció individualitzada d'aquest curs (veure l'apartat: Gràfiques i anàlisi de dades de l'atenció individualitzada) expliciten que un 20% dels i les estudiants tenen dificultats causades per la manca de competències docents bàsiques en algunes assignatures. També es perceben dificultats en les formes de comunicació dins la classe: la recepció, interpretació, producció i transmissió de missatges a través dels diferents canals i la seva contextualització a l'aula.

Actualment, l'activitat formativa del programa FDES s'estructura en cursos, tallers, activitat d'observació a l'aula i un projecte final consistent en l'elaboració de la carpeta docent. Pel desenvolupament de l'activitat es compta amb una intranet específica que ha permès millorar la gestió del material i les interrelacions entre les persones participants. El web s'ha dissenyat tenint en compte les necessitats detectades durant els primers anys de l'activitat. Aquest permet gestionar els grups de participants al curs, les dades necessàries de cada subgrup de treball, els qüestionaris per omplir, les devolucions durant els circuits d'observació i els plans de millora proposats, amb un apartat de recursos online, entre d'altres. El conjunt de participants disposa d'un nom d'usuari i el codi d'accés per gestionar l'espai dins del web. (<http://unitatides.uab.cat/ides/admin/>).

Per a més informació i conèixer el temari, l'avaluació i aspectes puntuals de l'activitat: <http://www.uab.es/servlet/Satellite/unitat-de-formacio-i-innovacio-docent>

❖ Programa “Qüestió de gènere? Parlem-ne!”

➤ Exposició “Canviant la mirada sobre les relacions de parella”

Aquesta és una exposició itinerant que, a partir de la història d'en Joan i l'Helena, podem reflexionar sobre la forma que tenim de relacionar-nos. També ens permet rumiar al voltant de les nostres relacions i veure si hi estem a gust o si ho podem fer d'una altra manera.

Aquesta exposició de 13 plafons desplegable de 200cmx100cm ha estat itinerant per diferents centres durant el curs 2013-2014, concretament: Centre de formació Cal Molins de Sabadell, Ajuntament de Roquetes, Ajuntament de Viladecans, etc. (<http://serveis.uab.cat/ice-uap/content/questio-de-genere-parlem-ne>)

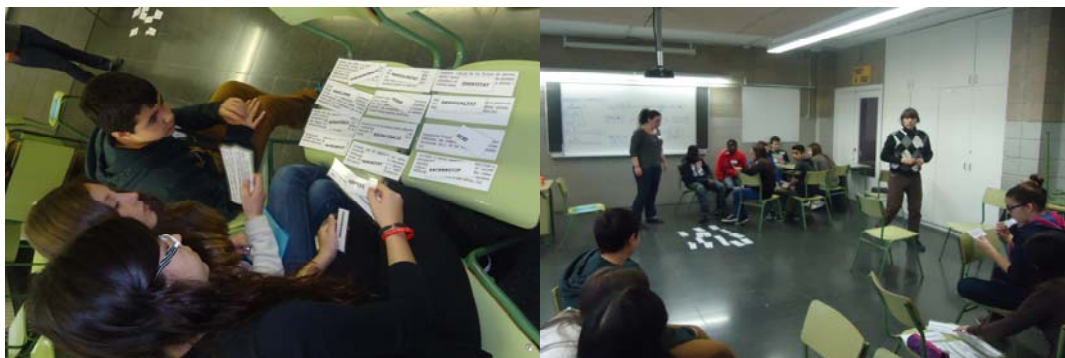

Exposició a l'AODL - Ajuntament de Roquetes - 2013-2014

➤ Taller sobre publicitat i gènere a l'INS La Segarra

Dins del context de les “Jornades interculturals” que es desenvolupen a l'Institut de La Segarra de Cervera, la coordinadora de Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social ens va demanar el disseny i desenvolupament d'un taller on, a través de la publicitat constatéssim la discriminació que pateix la dona.

Aquest taller va estar adreçat a les noies i nois de l'Institut (3r d'ESO) tenint en compte que la temàtica de les jornades d'aquest curs lectiu girava al voltant del paper de la dona en les diferents cultures. Els dies de les Jornades van ser el 31 de març i 1 d'abril de 2014. **Annex 4.**

Sessions de treball a l'INS La Segarra 2013-2014

❖ Accions i programes d'integració i transferència social

✓ *Asociación Española de Servicios Psicológicos y Psicopedagógicos Universitarios (AESPPU)*

La UAP forma part de l'AESPPU que agrupa una quarantena d'universitats públiques de l'Estat espanyol. Durant el curs s'ha donat suport i difusió a l'associació i a la trobada anual de Serveis Psicològics i Psicopedagògics Universitaris realitzada, aquest curs, a la Universitat Catòlica de València "San Vicente Mártir". Degut al caire privat i religiós de la universitat organitzadora del "encuentro" l'equip ha decidit no participar-hi. Des de fa vuit anys, la UAP ha tingut una implicació directa en la constitució de dita Associació i en l'aportació de comunicacions a les trobades anuals dels serveis.

Per acabar, mencionar que les accions de coordinació amb els serveis de les Universitats públiques que formen part de l'AESPPU ha estat, com cada any, continuada durant tot el curs.

Per a més informació podeu adreçar-vos a: <http://serveis.uab.cat/ice-uap/content/aesppu>

✓ *Vinculació amb facultats i ens de la UAB*

Durant aquest curs lectiu s'han desenvolupat tasques de coordinació amb deu facultats de la UAB. Aquestes tasques estan vinculades al seguiment d'estudiants de grau i doctorat, a la col·laboració en treballs de recerca i a les demandes específiques de les facultats vinculades a situacions especials.

També s'han realitzat reunions de coordinació amb els serveis de la UAB vinculats a la UAP com el PIUNE de la FAS, el Servei d'Atenció Psicològica (SAS), la Unitat de Formació i Innovació (programa FDES), etc.

La coordinació amb ens externs a la UAB ha estat constant, establint accions de col·laboració. Entre ells podem mencionar l'Ajuntament de Roquetes, l'INS La Segarra, l'Ajuntament de Sabadell, l'INS L'Estatut de Rubí, l'INS Federica Montseny de Badia del Vallès, l'INS Badia del Vallès, entre altres.

Línies de futur

Les avaluacions fetes per l'equip i els resultats dels programes implementats en els més de 10 anys de trajectòria de la UAP han explicat la dificultat de molts estudiants a l'hora de reflexionar sobre el seu aprenentatge. En efecte, la tasca d'alguns dels estudiants es limita a la reproducció de tècniques, a la memorització de continguts sense raonament i al compliment dels mínims requerits per aprovar les assignatures.

La Universitat implica la utilització d'una gran quantitat de recursos de la nostra comunitat, conseqüentment és imprescindible que l'estudiantat estigui implicat en el seu procés d'aprenentatge. Qualsevol estudiant universitari no només hauria de reproduir un seguit de tècniques o portar endavant una praxis correcta, sinó que ha de ser capaç d'analitzar i reflexionar sobre la seva tasca; avaluar i entendre el context on desenvolupa les seves accions i qüestionar, crear i plantejar modificacions positives al voltant de la seva elecció vocacional i professional.

Per altra banda, cal tenir en compte que l'Estatut de l'estudiant universitari (Reial Decret 1791/2010, de 30 de desembre, publicat el 31 de desembre al BOE) explica dins el seu articulat el següent:

Artículo 7.

Derechos comunes de los estudiantes universitarios.

1. Los estudiantes universitarios tienen los siguientes derechos comunes, individuales o colectivos:

a) Al estudio en la universidad de su elección, en los términos establecidos por el ordenamiento jurídico. Asimismo, a que las universidades promuevan programas de información y orientación a sus futuros estudiantes, que favorezcan la transición activa a la universidad, enfocados a una mejor integración en sus estructuras, niveles y ámbitos de formación a lo largo de la vida, actividad investigadora, cultural y de responsabilidad social. Los estudiantes universitarios tienen el derecho a participar en el diseño, seguimiento y evaluación de la política universitaria.

e) Al asesoramiento y asistencia por parte de profesores, tutores y servicios de atención al estudiante, de conformidad con lo dispuesto en este Estatuto.

f) A la información y orientación vocacional, académica y profesional, así como al asesoramiento por las universidades sobre las actividades de las mismas que les afecten, y, en especial, sobre actividades de extensión universitaria, alojamiento universitario, deportivas y otros ámbitos de vida saludable, y su transición al mundo laboral.

El reconeixement normatiu, juntament amb les necessitats detectades pel servei, fan essencial la promoció d'accions preventives en quant a l'assessorament psicopedagògic de l'estudiantat

universitari. En aquest sentit, considerem rellevant reprendre el programa de **tutories entre iguals** com a tasca preventiva clau dins de la UAP. L'objectiu fonamental d'un programa d'aquestes característiques és afavorir la integració de l'estudiant a la Universitat en tots els ordres i activitats. Canviar el rol de l'estudiant com a subjecte passiu a subjecte actiu del seu propi procés d'aprenentatge. Pretén, doncs, integrar l'estudiant en la dinàmica de la Universitat, fent-lo partícip del seu propi desenvolupament acadèmic i personal.

Aquest tipus de programes són rellevants a l'hora de treballar alguns aspectes importants del procés d'orientació vocacional com l'intercanvi d'experiències, entre d'altres. La transmissió de l'experiència d'un igual, cap a l'estudiantat dels diferents nivells educatius que es troba en un procés de decisió, pot resultar clau a l'hora de triar un itinerari professional. La participació d'estudiants, dels últims cursos del grau, en programes com el Campus Ítaca o el programa Argó poden ser de molta importància pel procés d'orientació vocacional.

Pel que fa aquest punt volem aclarir que conjuntament amb la Unitat de Formació de l'ICE (professora Maria Masip), el Campus Ítaca i especialistes en l'àmbit de l'orientació vocacional s'està rumiant la possibilitat d'engegar un **equip ICE d'orientació a l'ESO i al batxillerat**.

Aquest equip estaria conformat per un grup de treball col·laboratiu compost per professorat orientador, persones tutores i responsables de batxillerat de diferents centres vinculats al Campus Ítaca. L'objectiu seria elaborar eines i estratègies per tal de construir el procés orientador de cada estudiant de manera processal al llarg de tota l'etapa. Un cop fet el d'ESO s'abordaria el de batxillerat.

Dins les activitats adreçades a l'estudiantat de la UAB s'està treballant en un taller de deu sessions anomenat **"aplicacions pels estudis"**. Aquest taller té per objectiu oferir als i les estudiants un seguit d'eines en format app i conèixer la seva utilitat per tal de incorporar-les com a suport al seu procés d'aprenentatge. A cadascuna de les sessions es presentaran i desenvoluparan de forma pràctica dues app. La selecció de les mateixes es farà en funció dels diferents temes treballats al voltant del suport al procés d'aprenentatge. D'aquestes podem anomenar, pel que fa a la planificació i organització del temps, la *"Study Checker"* i la *"Timetable"*; o l'app *"iMindMap"* que permet organitzar les idees i crear mapes mentals, entre altres.

Primera Jornada de treball del Programa Beques-salari Campus Ítaca

Octubre 2013

Durada: 2 hores

Lloc: Facultat de Ciències de l'Educació (Aula 14 i 15)

Objectius generals de la jornada:

- Acompanyar i donar suport als i les estudiants en el seu recorregut formatiu.
- Crear un espai de discussió al voltant de les necessitats dels i les estudiants.
- Potenciar l'intercanvi d'experiències entre estudiants.
- Establir les bases per a iniciar una tutoria entre iguals.

Objectius específics de la jornada:

Estudiants de 1r curs:

- Conèixer el funcionament del Programa de Beques-Salari.
- Conèixer el suport psicopedagògic que ofereix l'ICE.

Estudiants de 2n curs:

- Analitzar i reflexionar al voltant del primer curs a la UAB.
- Contribuir a la creació de sinèrgies entre estudiants.

Esquema de l'estructura de la jornada:

Primera Part	
Estudiants 1r curs (Aula 14)	Estudiants 2n curs (Aula 15)
10 min. Benvinguda vicerectora 5 min. Benvinguda i explicació reunió 15 min. Dinàmica de coneixença 15 min. Qüestionari Inicial 15 min. Explicació institucional (drets i deures)	5 min. Benvinguda i explicació reunió 10 min. Dinàmica de coneixença 45 min. Dinàmica "A favor i en contra"
Segona part	
Grup gran (1r i 2n curs) (Aula 14)	
10 min. Conformació dels grups en funció del centre 10 min. Presentació i pluja d'idees 10 min. Classificar en funció de les categories 30 min. Debat grup sencer	

Continguts de la jornada

Primera Part

Estudiants 1r curs

- Dinàmiques de coneixença:**
 - Teranyina
 - Cadena de noms
 - Etc.
- Qüestionari Inicial:** (veure Annex A)

Estudiants 2n curs

1. Dinàmica de coneixença

Cada estudiant es presentarà dient el seu nom, la titulació i una frase o paraula per descriure la seva experiència durant el primer curs (es poden utilitzar títols de pel·lícules, de llibres, frases fetes, etc).

2. "A favor/En contra"

Es llegiran diverses afirmacions vinculades a l'experiència del primer curs recollides en la trobada realitzada amb el grup el curs anterior. Cada participant s'haurà de posicionar físicament en l'espai a favor o en contra de cada cas.

Objectius:

- Debatre sobre els entrebancs i les facilitats viscudes durant el seu primer any a la UAB.
- Reflexionar sobre les estratègies utilitzades per superar el primer curs.
- Valorar la pròpia experiència com a possible aportació als estudiants novells.

Afirmacions:

Les afirmacions es distribueixen en quatre categories:

Aspectes relacionals

- Tenir un grup de companys de classe estable és positiu durant el primer curs.
- Conèixer altres estudiants que gaudeixen d'una beca salari és important
- Els companys de classe són els únics que poden ajudar-te a resoldre els dubtes
- És important fer activitats d'oci amb els companys

Aspectes vinculats als estudis/aprenentatge

- Fer activitats (esportives, culturals, de participació al barri, etc.) fora de la UAB ajuda a acarar millor els estudis.
- El contacte amb el tutor ha estat important a l'hora de tirar endavant el primer curs.
- Estudiar en grup ajuda durant el primer any.
- Els horaris de classe afavoreixen el seguiment dels estudis.
- El volum de feina de les assignatures de primer és elevat.
- Durant el primer curs es fan servir molt les tutories acadèmiques.
- Durant el primer curs el contacte amb els professors és senzill.

Aspectes relacionats al canvi institucional/adaptació

- Estudiar el primer any del grau implica més hores de les que es dediquen a l'institut.
- Començar a la Universitat implica deixar altres activitats.
- La forma de funcionament de la UAB és semblant a la del batxillerat.
- Durant el primer curs t'adaptes amb facilitat.
- És fàcil resoldre els tràmits administratius a la facultat durant el primer curs.

 Aspectes vinculats al coneixement de la UAB

- Durant el primer any, utilitzes diferents serveis del campus.
- Al primer any ja es coneixen totes les biblioteques del campus.
- Durant el primer any s'informa de totes les opcions i àmbits on es pot participar.

Tancament:

Una vegada discutides cadascuna de les posicions al voltant de les afirmacions es farà un tancament remarcant les diferents categories que agrupen les frases treballades.

Segona Part

GRUP GRAN (1r i 2n curs)

1. El grup gran es distribuirà en funció del seu centre (primer i segon)
2. En petits grups faran les presentacions oportunes i els estudiants de primer realitzaran una pluja d'idees en funció dels dubtes que tenen o han tingut i han solucionat durant els primers mesos al grau. Els i les estudiants de segon els ajudaran a classificar les dificultats plantejades tot seguint les variables determinades per l'activitat del "a favor i en contra": Relacionals; estudis/aprenentatge; canvi institucional/adaptació; coneixement de la UAB.

Una vegada establerta la classificació es detectaran les dificultats que van viure també els estudiants de segon durant els primers mesos a la UAB.

3. Una vegada que cada grup ha analitzat les dificultats no resoltes els estudiants de segon aporten la seva experiència en la resolució d'aquest problema. Tenint en compte aquelles dificultats que persisteixen i no han tingut solució fins al moment per cap dels dos cursos.
4. Per tal de fer la transferència del treball realitzat a cada grup de centre, es convidarà a un portaveu a explicitar una de les dificultats i la seva solució referent a una de les categories en concret (Relacionals; estudis/aprenentatge; canvi institucional/adaptació; coneixement de la UAB.)
5. S'obre el debat al grup sencer al voltant dels següents interrogants:

Han quedat dificultats comunes plantejades i de les quals no s'ha trobat cap solució?

Hi ha dificultats compartides per més d'un centre?

Podem identificar problemàtiques “tipus” durant el primer mes d'accés a la Universitat?

Si tenim dificultats comunes, podem trobar també solucions compartides?

Poden ser els companys fonts d'informació i coneixement?

Tancament de la Jornada:

Durant el tancament s'explicitaran els aspectes rellevants de la jornada i que es posen en context a l'inici de la trobada. Les següents afirmacions constitueixen línees d'acció que ens hem proposat:

- ✓ Necessitat de seguiment més proper amb trobades sistemàtiques durant el curs 2013-2014 (2 o 3 trobades). Propera desembre/gener.
- ✓ Treballar, de cara al curs vinent 2014-15, en la creació d'un grup d'estudiants del programa beques-salari amb experiència que ajudin als novells.
- ✓ Busquem la implicació dels estudiants a la Universitat. Construcció d'un compromís amb la comunitat des de la solidaritat i el suport mutu.
- ✓ Busquem aprofitar sinèrgies, potenciar l'intercanvi i el treball cooperatiu en xarxa.

BECARIS ÍTACA-SANTANDER CURS 2013-14

Qüestionari inicial

Nom i cognoms

Correu habitual.....

Telèfon.....

Titulació

Centre

Altres activitats formatives que desenvolupes actualment (idiomes, formacions on line, formacions no reglades, etc.)

.....

Altres activitats que desenvolupes actualment (esportives, culturals, de lleure, etc.)

.....

Enumera tres experiències positives que has viscut com a estudiant de la UAB

.....

Enumera tres entrebancs o problemes amb què t'has trobat com a estudiant de la UAB. Com els has acarats?

.....

Has tingut alguna avaluació durant aquests mesos (examen parcial, lliuraments de pràctiques, treballs grupals, etc.)?

.....

Com valoraries el resultat que has tingut a les avaluacions durant aquests mesos?

.....

T'han assignat tutor/a acadèmic?

☐ Sí

☐ No

En cas afirmatiu, has contactat amb ell o ella? Impressions.

.....

Què consideres important que t'aporti l'equip de suport del Programa?

.....

Altres qüestions que t'interessa comentar (suggeriments, propostes, etc.)

Segona Jornada de treball del Programa Beques-salari Campus Ítaca

Febrer 2014

Durada: 2 hores

Lloc: Facultat de Ciències de l'Educació (Gimnàs, Aula 24 i 25)

Objectius generals de la jornada:

- Acompanyar i donar suport als i les estudiants en el seu recorregut formatiu.
- Avaluar el desenvolupament del primer semestre lectiu.
- Crear un espai de discussió al voltant de les necessitats dels i les estudiants.
- Potenciar l'intercanvi d'experiències entre estudiants.
- Fomentar la creació de una xarxa entre els participants al programa.
- Establir les bases per a iniciar una tutoria entre iguals.

Objectius específics de la jornada:

- Conèixer diferents experiències de companys/es del programa.
- Establir contactes, crear vincles i potenciar les sinèrgies entre estudiants.
- Analitzar i reflexionar al voltant de l'experiència viscuda durant el primer semestre.
- Plantejar dubtes i aportar coneixement a partir de la seva pròpia experiència.

Esquema de l'estructura de la jornada

Primera Part	
Grup 1 (Gimnàs)	Grup 2 (Aula 24)
10 min. Benvinguda i explicació de les activitats de la Jornada. Formació dels grups de treball.	
15 min. Dinàmica de la teranyina 20 min. Travessar el riu 10 min. Reflexió final i tancament	25 min. Elaboració d'un mapa conceptual 10 min. Exposició del mapa conceptual 10 min. Devolució i tancament
Grup 2 (Aula 24)	Grup 1 (Gimnàs)
15 min. Dinàmica de la teranyina 20 min. Travessar el riu 10 min. Reflexió final i tancament	25 min. Elaboració d'un mapa conceptual 10 min. Exposició del mapa conceptual 10 min. Devolució i tancament
Segona Part	
Grup 1 i 2 (Gimnàs)	
10 min. Roda d'exposició on cadascú ha de dir una frase breu sobre l'experiència viscuda a la jornada de treball. Reflexió conjunta i Tancament.	

Material de treball

Dinàmica 1: La Teranyina

Descripció:

El dinamitzador defineix prèviament preguntes que permetran els coneixement dels integrants del grup, com podrien ser: el seu nom, la seva carrera, la seva música preferida, el seu hobby, etc.

L'activitat pot realitzar-se a classe o a l'exterior. Tots els alumnes es col·loquen en un cercle. El dinamitzador té un cabdell de llana/cordó i és el primer que es presenta, dient el seu nom i destacant alguns aspectes de la seva personalitat o afició. Després, agafant l'extrem del cabdell, llença aquesta a un dels alumnes que també es presenta.

Quan una altra persona escolti alguna característica que tinguin en comú, demanarà el cabdell per a presentar-se. Una persona que ja tingui fil no pot demanar el cabdell.

Finalment, s'haurà creat una teranyina entre tots els participants i el dinamitzador destacarà que tots som importants per sostenir-la i que si un de nosaltres falla i deixa anar el cordó, tot es desfà.

A més, observarem com s'ha format una teranyina a partir del fil del cabdell, cosa que ens mostrarà que tots i totes estem interconnectats/des.

Es pot recollir de nou el cordó realitzant els passos cap enrere, així l'últim li torna a qui li havia passat i recorda el que va dir.

Durada

Aquesta dinàmica dura al voltant d'uns 15 minuts.

Objectius

- Aconseguir que tots els components del grup es presentin uns als altres.
- Destacar que tot el grup és important per dur a terme les tasques que ens proposem i que si un falla, tota la feina feta pot perdre's.
- Reflexionar sobre com de vital i necessària és la col·laboració de cadascun dels participants del grup per al bon funcionament del mateix.
- Adonar-nos de la necessitat de saber informació dels altres perquè ens puguem acostar a ells.

Criteris d'anàlisi

- Observar detingudament la comoditat/incomoditat de cada participant a l'hora de presentar-se i dir algun tret significatiu propi.
- Observar la profunditat dels trets esmentats (si són més o menys personals).
- Valorar l'actitud dels membres del grup a l'hora de començar l'activitat i durant tot el transcurs de la mateixa.
- Analitzar els diferents tarannàs dels participants tot aprofitant les situacions que es presenten en el transcurs de la dinàmica proposada.

Dinàmica 2: Travessar el Riu

Descripció

Es divideix al grup en subgrups de 4 o 5 participants i se'ls dona a cada grup 3 fulls de paper de diari. S'explica a tots els participants que es troben davant d'un riu i que el seu objectiu es travessar-lo sense que els seus peus toquin l'aigua, utilitzant els fulls de paper de diari com si fossin pedres que sobresurten al riu. Ha de passar tot el grup sencer utilitzant només els 3 fulls que tenen. Es deixaran 2 o 3 minuts per organitzar-se i preparar una estratègia. Si algú trepitja a terra ha de tornar a començar.

La dinàmica acabarà quan tots els integrants de tots els grups siguin capaços, després d'haver superat el riu, d'entrar a un "corralet" que estarà prèviament delimitat per una corda a una alçada de 1,25 – 1,50 metres (els participants només poden passar per sobre de la corda).

Durada

Aquesta dinàmica dura al voltant d'uns 20-30 minuts.

Objectius

- Valorar com la manera en què decidim gestionar els recursos condiciona les possibilitats de desenvolupament de les persones.
- Potenciar el treball cooperatiu per solucionar una tasca de treball en equip.
- Aprendre a fer servir la conversa com a mitjà de comunicació i consens a l'hora de superar les tasques que se'ns assignen.
- Arribar a una fita comú tot comptant amb la participació de tothom.
- Aprendre a no desistir en els intents, a ser perseverant per tal d'aconseguir l'objectiu.

Criteris d'anàlisi

- Valorar la cohesió grupal dels i les estudiants durant la prova.
- Reflexionar sobre el símil de la competició a la universitat i les carreres que cursen actualment cada participant.
- Valorar l'actitud que presenten els diferents participants al llarg de tota la prova.
- Valorar les diferents estratègies que es fan servir per tal de superar la prova (més o menys individuals, grau de cooperació, forma de cooperació, etc)
- Analitzar la capacitat d'adaptació dels diferents grups als diferents reptes que van sorgint,

parant especial atenció a la dinàmica que es crea quan tots han de cooperar per tal d'entrar al corralet.

- Analitzar els diferents tarannàs dels i les participants tot aprofitant les situacions que es presenten en el transcurs de la dinàmica proposada.

ACTIVITAT MAPA CONCEPTUAL

Descripció

El conjunt de participants es divideix en dos grups de 20 persones (10 de 1r curs i 10 de 2n curs). Es posa a la seva disposició un seguit de mots d'entre els quals hauran d'establir relacions entre les paraules amb l'objectiu de realitzar un mapa conceptual. Cada participant disposarà d'un material (Reculls 2) amb els suggeriments per l'elaboració d'un mapa conceptual.

Disposaran de 25 min per realitzar el mapa a la paret, 10 min per exposar-lo a la resta i 10 min de devolució de les persones observadores.

Objectius

- Potenciar el treball grupal.
- Conèixer rols en el grup de becats de 1r i 2n curs.
- Treballar aspectes de l'assertivitat, la resolució de conflictes i l'elaboració d'un treball grupal.
- Valorar el 1r semestre.

Conceptes (mots):

INSTITUCIÓ	RELACIONAL	ACADÈMIC	PARTICIPACIÓ	SERVEIS
Universitat	Amics	Beca	Voluntariat	Bar
Gespa	Companys	Tutoria	Consell d'Estudiants	Treball Campus
Gestió Acadèmica	Família	Examen	Assemblea d'Estudiants	SAS
Deganat		Avaluació continuada	Participació	SAF

Festa UAB		Classe	Delegat/da de classe	FAS
Rector		Professorat		Servei de Llengües
Campus virtual		Pràctiques		Biblioteca
Facultat		Seminaris		ICE
Vila universitària		Teoria		Reprografia
Plaça Cívica		Treball grupal		Campus Ítaca
Edifici estudiants		Apunts		Suport Logístic
		Exposició oral		
Laboratori				
		Metodologia de classe		
Expedient acadèmic				
		Règim de permanència		
Erasmus				
		Grau		
Master				
		Postgrau		
Pràcticum				
		Treball autònom		
		Lliuraments		

Críteris d'anàlisi

- Com es coordinen els i les participants per iniciar les accions? Distribució de tasques? Repartiment de material?
- Tothom hi participa? Es queda algú fora (també en l'espai)?
- Tothom pren la paraula en algun moment?
- Hi ha conflictes, interessos oposats...? Com es resolen?
- Hi ha tarannàs diferents entre els i les participants en funció de si són de 1r o 2n?
- Hi ha situacions que requereixin la intervenció de l'observador/a? Quines?
- El funcionament és operatiu? Es generen debats? Es cau en bucles?
- Hi ha organització del temps? Com es gestiona?
- Es transmet entusiasme?
- Com es planteja l'exposició del mapa conceptual?
- Hi ha qüestionament de l'activitat?

Activitat d'orientació vocacional

Activitat pràctica: "Una narració vocacional"

Objectius:

1. Analitzar, a partir d'un cas pràctic, els factors que van influir a l'elecció d'una determinada trajectòria professional.
2. Identificar tres de les variables que intervenen en un procés de tria vocacional (context, habilitats i interessos).
3. Concebre la presa de decisions com un procés que es desenvolupa de forma sistemàtica al llarg de tota la vida.

Conceptes:

Es treballaran durant el taller els següents conceptes: decisió i elecció. Vocació, professió i expectatives. Procés, camí, objectius i temps. Context, capacitats i interessos.

Desenvolupament:

(10 min) Presentació de l'activitat.

(15 min) Formació de subgrups de 6-7 persones. Repartiment d'un dels perfils per grup.

(30 min) Cada subgrup haurà d'elaborar el recorregut que va realitzar la persona proposada al llarg de la seva vida tenint en compte la situació plantejada i les característiques destacades.

El grup ha d'acotar tres camins diferents per arribar a la situació actual. Hauran d'acordar amb el grup i explicitar els punts rellevants del seu procés formatiu determinant quins han estat els moments d'elecció per tal d'arribar a la situació laboral actual.

Cada grup haurà d'exposar el procés, l'elecció i els elements que s'han considerat rellevants per la tria.

(15 min) Posada en comú. Cada grup exposarà els tres camins possibles seleccionats a partir de les dades analitzades a cada perfil.

(20 min) Debat. Es posaran sobre la taula els criteris que cada grup ha fet servir per elaborar les tres opcions. Introduïrem els conceptes d'habilitats, capacitats i context per tal d'establir categories a partir de les quals es llegirà la lògica de l'elecció.

Perfils proposats:

Nom	Edat	Situació laboral actual	Característiques a destacar
			Fa sis anys que desenvolupa aquesta feina. (C) Es propietària del taller on treballa. (C)

Núria	39	Mecànica	Té molta capacitat d'organització i de gestió del temps. (H) Té dos fills en edat escolar. (C) Es aficionada a les motos antigues. (I) Té "do de gents" i és molt xerraire. (H) Li agrada escriure i va guanyar un premi de literatura per un conte infantil. (I i H) El volum de feina ha pujat en els darrers anys i s'ha plantejat incorporar personal al taller. (C)
Ariel	31	Community manager	Viu amb la seva família, ella és la petita de cinc germans. (C) És molt hàbil en la gestió dels conflictes i la comunicació no verbal. (H) La seva parella treballa a la mateixa empresa multinacional. (C) Es una persona discreta, que sap escoltar i reservada. (H) Esta diagnosticada amb un trastorn per dèficit d'atenció amb hiperactivitat des dels 18 anys. (C) Li agrada viatjar i conèixer altres cultures. (I) Col·labora de forma directa en una ONG local. (I) Esta subcontractada com a autònoma per l'empresa on treballa. (C)

Pau	46	Pintor	Viu i treballa al mateix poble des de fa vuit anys. (C) És aficionat a l'agricultura ecològica. (I) Té capacitat de concentració i és molt creatiu en la seva feina. (H) Participa activament a dues associacions del poble on viu. (I) Té una parella de fa deu anys que viu a la ciutat. (C) Li agrada la pesca i la lectura de temes històrics. (I) Té habilitat per desenvolupar càlculs mentals i abstraccions. (H)
Laia	36	Investigadora	La seva família viu a l'estranger. (C) Té molta paciència i capacitat de concentració. (H) Li agrada el teatre i el cinema. (I) És una persona oberta i extravertida. (H) Viu amb angoixa els conflictes interpersonals. (H) La línia d'investigació que du a terme es tancarà aquest any per manca de fons. (C) Li agrada visitar al seu avi i escoltar les històries de la gent gran del poble. (I) Viu amb la seva filla. (C) Durant aquest any defensarà la seva tesi doctoral. (C)

Arnau	54	Professor de secundària	Fa quatre anys que es fa càrrec del seu pare qui pateix d'una malaltia crònica. (C) Participa activament al seu barri en diferents associacions. (I) Li agrada l'esport i l'excursionisme.(I) És constant i té molta perseverança . (H) Té un fill que esta estudiant Ciències biomèdiques. (C) És un bon orador i expert en noves tecnologies. (H) Fa vint anys que treballa al mateix centre. (C) La seva parella és mestra. (C)
Aina	29	Administrativa	Viu amb el seu germà i dues companyes més. (C) Forma part del Comitè d'Empresa.(C) Li agrada la música i canta en una coral. (I) Té capacitat d'improvisació i és proactiva. (H) La seva mare es biòloga ambiental i el seu pare és ambientòleg. (C) Li agrada el muntanyisme i els esports d'aventura. (I) Té molta habilitat per la lectura cartogràfica i gran capacitat d'abstracció. (H)
			Ha viscut tres anys a l'estranger.(C) Parla quatre idiomes. (H)

Jorge	26	Cuiner	Milita a les joventuts d'un partit polític. (I) Li agrada sortir amb els amics i conèixer a fons la cultura gastronòmica de la ciutat. (I) Comparteix pis amb dos amics. (C) Es va introduir al món de la cuina gràcies al seu pare.(C) Li agraden els canvis i els reptes laborals. (I) Es un jugador avançat d'escacs i participa en diversos tornejos. (H)
-------	----	--------	---

Interessos; habilitats i context

Activitat IES La Segarra Jornada Intercultural. El paper de les dones

Participants: estudiants de 3r d'ESO

La sessió, que està estructurada en dues dinàmiques principals, pretén analitzar els missatges que rebem d'un agent de socialització tant poderós com és la publicitat. El llenguatge publicitari no és neutre, sinó intencionat. D'aquesta manera, la imatge de la dona i de l'home està subjecta a rols que es perpetuen i potencien. El sexisme és un producte cultural i educatiu. Els rols s'aprenen des de la infància on el paper de la publicitat és fonamental en la creació i transmissió d'estereotips sexistes.

Per poder analitzar i debatre sobre la perpetuació de les desigualtats de gènere, es fa necessari, abans que res, acotar alguns conceptes per garantir que totes i tots partim d'una mateixa concepció d'aquells punts clau que ens permetin l'anàlisi. Per això, proposem una primera dinàmica com a punt de partida per tal d'obrir el debat al voltant dels conceptes que fem servir per abordar la perspectiva de gènere. Els conceptes anomenen, marquen i determinen una forma de pensament i transmissió d'idees compartides. Generalment fem ús dels mots sense un qüestionament de l'ideari que els creen i els sostenen.

És imprescindible posar en comú quines són les implicacions de les definicions que fem servir. D'aquesta forma poder arribar, a partir d'un debat i anàlisi, a acords en dites definicions per tal de saber a què fem referència amb aquests conceptes a la resta de dinàmiques. Per tal que la comunicació sigui efectiva, s'ha d'acordar què s'entén per algunes paraules perquè així els interlocutors parlaran en un mateix sentit.

Dinàmica 1: Conceptes

Aquesta dinàmica consisteix en treballar diferents conceptes relacionats amb el sistema patriarcal i les desigualtats de gènere. En ella, els participants distribuïts en petits grups han d'unir una sèrie de conceptes amb les corresponents definicions. A partir d'aquest primer treball amb grups es posa en comú i es debaten les correspondències, les diferents definicions que es fan de cadascun dels fenòmens, les contradiccions en les definicions, etc.

Els **continguts** que es treballen són: Identitat; Socialització; Estereotip/ Desigualtat/ Discriminació; Gènere/ Sexe; Masculinitat/ Feminitat; Masclisme/ Feminisme; Poder; Patriarcat.

Els **objectius** de la dinàmica són:

1. Contextualitzar les desigualtats de gènere i caracteritzar la societat patriarcal.
2. Conèixer el vocabulari que s'utilitza per analitzar i comprendre el sistema patriarcal.
3. Analitzar tòpics i estereotips que fonamenten les desigualtats de gènere.
4. Debatre al voltant de les conseqüències del patriarcat.

A continuació es presenten alguns dels conceptes i les definicions que es treballen (les definicions han estat extretes de dos diccionaris diferents):

DESIGUALTAT

Situació en la que no totes les persones d'una mateixa societat, comunitat o país tenen els mateixos drets, obligacions o béns. (W)

PODER

Oportunitat o possibilitat existent en una relació social que permet a una persona complir la seva pròpia voluntat (w)

La major o menor capacitat unilateral (real o percebuda), o potencial de produir canvis significatius - habitualment sobre les vides d'altres persones- mitjançant les accions realitzades per un mateix o per altres. (w)

DISCRIMINACIÓ

Acció de donar un tracte diferent a persones en les que existeixen desigualtats socials. Aquesta pot ser positiva o negativa.(w)

Donar un tracte preferencial a un sector de la societat que es troba en una situació desafavorida respecte d'altres, amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida d'aquests grups desfavorits, i compensar-los pels perjudicis o la discriminació de la que varen ser víctimes en el passat. (w)

GÈNERE

Definició cultural de les formes de pensar, sentir i actuar diferenciats, que cada societat considera normals i apropiats per a dones i homes respectivament. (l)

SEXE

Diferències físiques o biològiques dels cossos (referides als òrgans genitals, diferències hormonals etc.). Hi ha mascles i femelles (w)

PATRIARCAT

Condicció sociològica en la que els membres d'una societat predominen en les posicions de poder; quan més poderosa sigui aquesta situació, més probabilitats que un membre masculí retengui aquesta posició.(w)

SOCIALITZACIÓ

Procés en el que la persona aprèn, adquireix i interioritza, a través del seu cicle vital, els elements i les pautes cultural del seu entorn social

ESTEREOTIP

Imatge i model acceptat comunament per un grup o societat i en el que en la majoria de les ocasions, no té cap correspondència amb la realitat ni per descomptat, cap base científica

Dinàmica 2: Anàlisi publicitari en clau de gènere

Aquesta dinàmica consisteix en analitzar diferents anuncis publicitaris, els estereotips de gènere que se'n desprenen i com es construeixen els diferents gèneres a partir d'aquests.

Als participants se'ls presenten diferents imatges publicitàries. Han de dir adjectius sobre la imatge que es desprèn de les dones i dels homes. Un cop analitzades totes les imatges es

debat com es construeixen els homes i les dones a la publicitat i les conseqüències d'aquesta construcció.

Els **continguts** que es treballen són: Els estereotips de gènere com a recurs; La mirada publicitària; Formes d'entendre les relacions socio-afectives.

Els **objectius** de la dinàmica són:

1. Analitzar tòpics i estereotips sobre les identitats de gènere: masculinitat i feminitat.
2. Analitzar les formes de relacions socio-afectives.
3. Relacionar el fenomen de les violències vers les dones amb la construcció de les identitats de gènere i el procés d'autonomia de les dones.

A continuació es presenten algunes exemples d'imatges que s'utilitzen per la dinàmica:

Protocol d'Actuació

Estudiants amb necessitats educatives (amb o sense diagnòstic)

Introducció

Durant els últims anys s'ha presenciat un increment exponencial de casos d'estudiants amb dificultats en el seu procés d'aprenentatge a nivell universitari. En aquest cas, parlem d'estudiants que vénen estigmatitzats per algun diagnòstic que, en alguns casos, ha condicionat la manera que tenen d'afrontar i treballar el seu procés d'aprenentatge. Una altra dificultat afegida és la manca d'un criteri rigorós pel que fa al seguiment o tractament. Les múltiples explicacions al voltant de les causes i les conseqüències que provoca la medicalització, en les seves diferents fases, són l'únic element comú que alhora persegueix silenciar el símptoma establert sota el paraigua d'una psicopatologia estadística i no clínica. Les problemàtiques que plantegen són diverses i estan reconegudes per l'àmbit de la psicopedagogia i els trastorns d'Aprenentatge (TA) definits pel Manual Estadístic de Trastorns Mentals (DSM-V) i per la Classificació Internacional de Malalties (CIE-10). Algunes d'aquestes patologies són: dislèxies, afàsies, disgrafies, discalculia, disortografies, TDAH², entre d'altres.

Dins de la línia del servei oferim un suport en funció de les dificultats de l'estudiant sense la consideració de "patologia" que arrossega com una marca. El nostre enfocament, el cas a cas, ens permet abordar les dificultats plantejades amb un seguit d'eines i treballar les idònies per a cada situació.

² El dèficit d'Atenció amb Hiperactivitat és un rètol que, cada vegada amb més freqüència, és col·locat a milions de noies i nois a tot el món, malgrat el seu caràcter de "malaltia", així com les formes de diagnòstic i tractament, són motiu de freqüents polèmiques. El TDAH forma part d'un grup de síndromes que es troben sota sospita per part de la ciència ja que depenen en gran mesura de la imatge desitjada que es té de l'infant i del llindar de tolerància de l'escola, els i les educadores i les famílies. La manca d'indicadors biològics que puguin ser detectats a través d'algun tipus d'estudi o anàlisi fa que el diagnòstic es faci a partir d'un qüestionari amb preguntes que han estat estandarditzades basades en el Manual diagnòstic i estadístic de malalties mentals de l'Associació Americana de Psiquiatria (DSM V). Segons el manual i l'escala de puntuació del qüestionari les noies i els nois amb TDAH compleixen, entre d'altres, les següents condicions: "freqüentment tenen dificultats a l'hora d'organitzar les seves tasques i activitats; freqüentment són distrets per estímuls irrelevant; freqüentment corren i grimpen en excés en situacions en les quals és inadequat fer-ho; freqüentment comencen a contestar o parlar abans que la pregunta s'hagi completat; freqüentment interrompen en les activitats d'uns altres; freqüentment parlen en excés". A més de ser ambigus els criteris d'avaluació (freqüentment, excés, etc.) remet en general, més que al patiment del nen, al grau de molèstia que els seus "síntomes" provoquen a casa i a l'escola. D'aquesta manera es banalitza tant la manera de diagnosticar com el recurs de la medicació. La medicalització evita als i les mestres la incòmoda tasca d'interrogar-se sobre les pràctiques de les institucions educatives i a les famílies la seva relació amb els seus fills i filles. També estalvien els tractaments psicoterapèutics necessaris i ofereix als laboratoris una nova aplicació per a un producte que tenia poca sortida i ara es ven de forma massiva.

A partir d'aquesta realitat vam intercanviar opinions amb altres universitats de l'estat espanyol i Catalunya per tal de conèixer quines accions es duen a terme. Si bé les universitats reben aquest tipus d'estudiants no n'hi ha cap que tingui elaborat un protocol de treball.

Arrel d'aquesta situació, a continuació exposem un seguit de propostes d'acció davant d'aquesta problemàtica. És important contemplar la flexibilitat de les mesures que s'exposen a continuació, tenint en compte que els diferents punts del protocol no han de seguir-se sempre amb el mateix ordre; són més aviat les necessitats de cada cas les que marquen tant l'ordre com els punts a seguir.

1. ORGANITZACIÓ I PLANIFICACIÓ DE L'ACTIVITAT DELS I LES ESTUDIANTS

1.1. Entrevista

L'entrevista inicial suposa el primer contacte directe entre el/la professional i l'estudiant que sol·licita el servei. Un dels principals objectius d'aquesta entrevista és recopilar tanta informació com sigui possible per tal de valorar les diferents necessitats i particularitats de cada cas. D'aquesta forma, es busca perfilar la demanda manifestada, delimitar el motiu de la consulta i el problema detectat per l'estudiant, i aconseguir una relació de transferència tot creant un clima de confiança per tal que la persona es senti còmoda i no tingui problemes per explicar els seus dubtes, pensaments, etc. Amb aquest contacte es pretén analitzar detalladament què identifica aquesta persona com a problema en el seu procés d'aprenentatge, quina n'és la seva percepció i quins poden ser els principals focus conflictius. Això ens permetrà poder començar a treballar sobre la demanda.

Durant l'entrevista inicial és essencial que l'estudiant expressi tan clarament com li sigui possible el motiu de la demanda i les seves preocupacions acadèmiques: quan va començar a tenir dificultats, la intensitat, la precisió semàntica o qualitativa, la durada, freqüència i l'associació amb esdeveniments i situacions.

D'una altra banda, l'estudiant també respon un qüestionari inicial on s'exploren les seves expectatives de cara al servei; raó de la demanda, identificació de símptomes, etc. Aquesta informació es complementa amb la informació recopilada en l'entrevista per tal de tenir totes les dades pertinents relacionades amb l'estudiant.

S'ha de tenir en compte que en funció de la valoració inicial que es faci del cas, i del que es pugui oferir des de la Unitat d'Assessorament Psicopedagògic (UAP), es contemplarà l'opció de la derivació a altres serveis com el PIUNE (Programa d'Integració d'Universitaris amb

Necessitats Especials) i el SAS (Servei Assistencial de Salut) per tal que pugui rebre l'assessorament més adequat.

A posteriori, l'atenció o seguiment de l'estudiant es tradueix en un seguit de trobades sistemàtiques anomenades entrevistes de seguiment i suport. Al llarg d'aquest seguiment es passen dos qüestionaris més; un a mitjans del seguiment, on es pregunta si la demanda ha canviat des del començament fins al moment actual i un altre, al final, on es valora l'atenció rebuda.

Per últim, aclarir que, per les característiques d'aquests estudiants, alguns dels temes a treballar durant les entrevistes de seguiment són la desestigmatització i l'autoestima. Segons Hadinger (2007), hi ha diversos pilars que sustenten aquesta última, dels quals dos d'ells es treballen de forma transversal durant tot el seguiment. D'una banda, es potencia el que anomena l'autor com les relacions positives. Es basen en la comprensió de l'altre i en una bona comunicació, tant en quantitat com en qualitat. Cal invertir temps en conversar tranquil·lament i cal tenir cura de transmetre missatges positius i encoratjadors. D'altra, és important potenciar l'experiència de sentir-se competent. El sentir-se capaç proporciona a l'estudiant el sentiment de ser significatiu i valuós per a les altres persones. Identificar allò en què l'estudiant és competent i ajudar-lo a desenvolupar aquesta competència afavoreix la superació d'altres obstacles o contrarietats sorgides de les diverses estigmatitzacions.

1.2. Realització de l'horari

Seguint amb la mateixa línia que l'entrevista, la realització de l'horari té un doble objectiu. Per una banda, proporciona informació molt acurada sobre la manera que té cada estudiant de funcionar. Informació que serà important de cara a establir les diferents vies d'acció.

D'altra banda, el fet de parar-se a pensar en com ens organitzem i estructuram el nostre temps, pot tenir efectes positius en la gestió del temps. Hi haurà casos que només amb aquesta intervenció, ja seran capaços de ser autosuficients.

Registre diari

Un pas previ necessari per la realització de l'horari és el registre diari de totes les activitats, ja siguin extracurriculars o acadèmiques. Això permetrà durant la sessió de l'establiment de l'horari, visualitzar de manera general totes les activitats que realitza la persona i el temps que inverteix en cada una d'elles. Amb aquesta informació l'elaboració de l'horari serà més realista i efectiva.

1.3. Pla visual de treball individual

Pla visual de treball individual

És una estratègia visual que ajuda a planificar i organitzar les tasques que han de ser fetes a llarg termini (extreta i adaptada de Reid i Lienemann, 2006). Consisteix a seguir quatre passos:

- escriure el treball assignat i la data de lliurament;
- ajudar a pensar i clarificar-ne els objectius;
- analitzar el procés d'elaboració de la tasca, marcant fites i assignant dates per a cada fita;
- fer una revisió final de la tasca encomanada.

Perquè els alumnes utilitzin aquesta estratègia, és necessari que el docent li doni valor, tant en el moment d'explicar-la com durant el seu ús.

Pot ser necessari tenir una entrevista individual amb l'alumne per explicar-li l'objectiu de l'estratègia i el procediment, intentant valorar amb ell en quins moments pot ser útil i per a quines activitats.

També, pot ser convenient pensar conjuntament els beneficis que l'ús d'aquest pla visual pot tenir.

Exemple d'un pla visual de treball individual	
☐ Escriu l'encàrrec de feina i escriu la data de lliurament.	
☐ Pregunta si necessites ajut o aclariments.	
☐ Pensa en els passos que has de fer i fes un calendari amb les dates per fer-los.	
☐ Revisa el treball complet amb cura.	
Matèria:	Data de lliurament:
Encàrrec de feina:	
Passos a seguir:	
• Pas:	Data
• Pas:	Data
• Pas:	Data
• Pas:	Data
• Pas:	Data
Quan la feina estigui acabada, cal revisar-la completament abans de lliurar-la.	

Fig 1. Possible pla de treball extret de *“El TDAH: detecció i actuació en l'àmbit educatiu. Materials per a l'atenció a la diversitat”*. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Abril de 2013. www.gencat.cat/ensenyament

1.4. Aplicacions mòbil

Avui en dia disposem de recursos digitals a l'abast de tothom que poden tenir incidència en la vida diària de les persones. En l'àmbit educatiu existeixen tot un seguit d'aplicacions per facilitar els diferents processos d'aprenentatge que poden esdevenir una alternativa als mètodes tradicionals com a eina útil i profitosa pels estudiants. D'aquestes podem anomenar, pel que fa a la planificació i organització del temps, la *“Study Checker”* i la *“Timetable”*; o l'app *“iMindMap”* que permet organitzar les idees i crear mapes mentals, entre altres.

2. ESTABLIMENT D'OBJECTIUS

2.1. Establiment d'objectius

Molt de l'estudiantat que rep atenció comet l'error de plantejar-se objectius poc realistes o mal definits. Això comporta que, les estratègies que es plantegen per arribar a assolir aquests objectius siguin poc eficaces i, a vegades, poden arribar a produir sentiments de frustració i impotència al veure que aquells objectius no s'acaben complint.

És per això que creiem adequat la utilització del mètode que expliquem a continuació per tal de realitzar un bon procés d'establiment d'objectius. Aquest procés s'ha d'acordar conjuntament amb l'estudiant, els objectius a aconseguir i els procediments que es seguiran, així com la forma de registrar-ne els progressos. Per desenvolupar-ho s'utilitza el mètode Grow. Aquest model el va desenvolupar John Whitmore i és dels més utilitzats per estructurar i acomplir els objectius.

- o Goals (Objectius): Definir la meta a llarg i a curt termini. (Ex: *Què vols aconseguir?; Quines etapes intermèdies podries identificar?*).
- o Reality (Realitat): Explorar la situació present de forma descriptiva. (Ex: *Què has fet fins ara?; Què t'impedeix fer alguna cosa més?*).
- o Options (Opcions): Generar, avaluar opcions i alternatives. (Ex: *Fer un llistat de possibles solucions; Quins són els beneficis i els costos de cada opció?*).
- o Will (Voluntat): Determinar què i quan ho farà. (Ex: *Quin és el teu pla d'acció?; Quins recursos necessites?*).

2.2. Satisfacció per acompliment

Dins del procés de l'establiment i acompliment dels objectius és important que els i les estudiants siguin conscients dels seus avenços. Establir sub-metes assequibles i realistes fa que l'estudiant tingui més possibilitats d'èxits i això comporta una satisfacció personal que serveix per motivar-lo a continuar el procés d'aprenentatge.

2.3. Autoregistre d'acompliment d'objectius

Es pot utilitzar una graella setmanal per poder anotar les tasques diàries.

OBJECTIUS DE LA SETMANA							
hores	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
7-8h							
8-9h							
9-10h							
10-11h							
...							
22-23h							

Fig 2. Autoregistre extret de "El TDAH: detecció i actuació en l'àmbit educatiu. Materials per a l'atenció a la diversitat". Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Abril de 2013. www.gencat.cat/ensenyament

3. EINES PER FACILITAR L'ESTUDI

3.1. Autoinstruccions

Les autoinstruccions són verbalitzacions que ens diem a nosaltres mateixos per donar-se unes pautes o guies que ens ajudin a resoldre les tasques de forma autònoma. Són estratègies que els joves aprenen a utilitzar-les sense ajut extern, però els alumnes amb TDAH aquest ensenyament hauria de ser explícit, és a dir, d'ensenyar literalment a l'alumne a parlar-se mentre està fent una activitat o tasca.

L'ensenyament de l'estratègia de l'autoinstrucció inclou els passos següents (Meichenbaum, 1977):³

1. L'adult fa una tasca o activitat i, mentre la fa, dona el model d'autoinstrucció en veu alta.
2. L'estudiant fa la mateixa tasca o activitat guiat per les instruccions del mestre.
3. L'estudiant fa la mateixa tasca o activitat i, mentre ho va fent, diu les mateixes instruccions en veu alta.
4. L'estudiant fa la mateixa tasca o activitat xiuxiuejant les mateixes paraules.
5. L'estudiant utilitza de forma autònoma i silenciosa l'autoinstrucció.

³ Autoinstruccions extret de "El TDAH: detecció i actuació en l'àmbit educatiu. Materials per a l'atenció a la diversitat". Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Abril de 2013. www.gencat.cat/ensenyament

Hi ha diferents tipus d'autoinstruccions que poden utilitzar-se en funció de la situació i l'objectiu a aconseguir (Reid i Lienemann, 2006):

Tipus d'autoinstrucció	Exemple
Definir un problema	"Què necessito saber?" "Com he de començar?"
Enfocar l'atenció i planificar	"Quina és la millor manera de resoldre aquest problema?" "Necessito concentrar-me una estona"
Recordar una estratègia	"Necessito recordar el que vaig fer ahir" "Què és el que he de recordar per fer-ho?"
Autoavaluació: detectar els errors i corregir	"Repaso com ho estic fent" "Això que faig té sentit?" "Bé! Ho faig correctament, segueixo"
Detectar les dificultats i els errors	"Puc fer-ho, he de parar atenció" "Respiro fondo i em relaxo"
Autoreforçar-se	"Fantàstic, ho estic fent bé!" "Estic acabant una feina molt ben feta"

Les autoinstruccions es poden utilitzar per guiar procediments relacionats amb totes les àrees i matèries del currículum, com ara la forma de resoldre un problema matemàtic, escriure una història o recordar una rutina.

Fig 3. Exemples d'autoinstruccions extret de "*El TDAH: detecció i actuació en l'àmbit educatiu. Materials per a l'atenció a la diversitat*". Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Abril de 2013.

3.2. Tècniques d'estudi

Dins del gran ventall d'opcions per estudiar la UAP ofereix un recull d'estratègies efectives que poden utilitzar els alumnes per millorar el seu rendiment acadèmic. Alguns dels suggeriments que es proposen estan relacionats amb la presa d'apunts, estratègies de lectura, estratègies d'elaboració de la informació (esquemes, mapes conceptuals o resums), etc.

L'assessorament en la tria d'aquestes estratègies és tant important com la implementació de les mateixes en la rutina habitual de l'estudiant, tenint en compte totes les seves característiques i habilitats.

D'una altra banda, des del servei també es vol fomentar la recerca, mitjançant la prova, de la forma d'estudi més adient per cada estudiant. Hi ha diferents i variades formes d'afrontar l'estudi (llibres d'àudio, diferents tipus de software, estudi emfatitzant l'aprenentatge a través de la memòria visual i altres tècniques) per cada perfil d'estudiant. És important recordar als i les estudiants que disposen d'aquestes opcions ja que la majoria no ho tenen present.

3.3. Tècniques de Relaxació

L'aprenentatge de tècniques de relaxació pot arribar a ser molt útil per aquells estudiants que tinguin alta impulsivitat i dificultats de concentració, ajudant a reduir el malestar i facilitar l'estudi, a més de millorar altres àmbits de la seva vida. Un bon exemple seria utilitzar-les abans de la realització d'un examen, reduint el neguit i l'ansietat.

Aquestes tècniques consisteixen en un seguit d'indicacions, que varien segons la tècnica, amb la finalitat d'arribar a un estat distès on les preocupacions minven i es

poden gestionar d'una millor manera. Com totes les tècniques, les de relaxació necessiten un procés d'aprenentatge per arribar a dominar-les amb eficiència i gaudir dels seus efectes beneficiosos. És per això que es recomana realitzar-les un cop al dia, a ser possible a primera hora del matí o a mitjans de la tarda, durant uns 10 minuts. Un parell d'exemples d'aquestes tècniques serien la Relaxació Muscular Progressiva de Jacobson i la relaxació en respiració (que són tècniques pròpiament de relaxació) i la meditació i el ioga, que arriben al mateix estat per altres camins.

4. ESTRATEGIA PER SUPERAR LES AVALUACIONS

Amb la implementació de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES), l'anomenat pla Bolonya, el sistema universitari ha sofert nombrosos canvis que afecten directament la forma d'acabar els estudis. Un d'ells és la modificació de les avaluacions. Ara es contempla que l'estudi ha de ser continu, passant de les avaluacions semestral intermitents, a una avaluació continuada que valori els diferents àmbits de rendiment de l'estudiant.

La principal conseqüència d'aquest canvi és la falta de temps amb la que es troben els i les estudiants per portar tota la feina al dia. Això comporta uns nivells alts de dedicació diària que pot acabar augmentant el nivell d'estrès al veure que no es dona abast amb les entregues, que acostumen a ser setmanals.

Principalment, s'utilitzen tres tipus de proves per avaluar a l'estudiant; les proves escrites, les orals i els treballs tant individuals com en grup.

4.1. Proves escrites

Les dificultats de planificació i organització, al marge de reflectir-se en la feina del dia a dia, també es reflecteix en la realització de les proves escrites, ja siguin tipus test o obertes. És per això que existeixen estratègies que ajuden a millorar el rendiment en les proves. Una d'elles és la tècnica SPLASH (acrònim de: skim, plan, leave, attack, systematically i house). La definició d'aquests passos és la següent.⁴

4.1.1. *Llegir la prova (skim the test)*

Es tracta de fer-se una idea global del que es demana: nombre de preguntes, tipus de preguntes, els temes que es coneixen i els que no es coneixen. Aquest és el primer pas per començar a contestar.

4.1.2. *Planificar l'estratègia (plan your strategy)*

S'ha de valorar el temps de què es disposa i el grau de coneixement de la prova. És recomanable identificar les preguntes que es poden contestar més fàcilment i les que necessiten més reflexió.

4.1.3. *Deixar de banda les preguntes de reflexió (leave out tough questions)*

⁴ Planificació dels examens; extret de "El TDAH: detecció i actuació en l'àmbit educatiu. Materials per a l'atenció a la diversitat". Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Abril de 2013. www.gencat.cat/ensenyament

Les preguntes més difícils o que requereixen ser reflexionades, en un primer moment, es poden deixar de banda per reprendre-les després.

4.1.4. Respondre les preguntes més senzilles immediatament (attack questions you know)

L'estudiant ha d'enfocar la seva atenció en allò que pot entendre. Un cop ha contestat les preguntes que coneix més, pot passar a les preguntes per a les quals té més dubtes.

4.1.5. Analitzar sistemàticament (systematically guess)

Quan es tenen molts dubtes sobre una pregunta, després d'utilitzar altres estratègies, els estudiants poden pensar en alguns supòsits, descartar els que són erronis i respondre amb la suposició que sembla més correcta.

4.1.6. Revisar la feina feta (house cleaning)

Convé deixar entre un 5-10 % del temps per revisar la prova amb deteniment.

4.2. Proves orals

Aquests tipus de proves són les que presenten més novetat dins l'àmbit universitari, i per això els i les estudiants tenen més dificultats per superar-les exitosament. Per la realització d'aquestes proves és adequat disposar de diferents tècniques que permetin tant una bona preparació com execució de la prova. La UAP oferta un curs de parlar en públic que pot ser d'utilitat a l'estudiantat que tingui problemes o vulgui millorar les seves capacitats oratòries.

4.3. Treballs en grup

Un altre punt conflictiu de la nova metodologia adoptada arrel de l'EEES és la gran quantitat de treballs en grup que es proposen. Aquests treballs han agafat un gran pes dins del nou model d'avaluació de les matèries i requereixen tot un seguit d'habilitats, recursos i temps que fins ara no es posaven en joc en l'àmbit universitari. Degut a la poca pràctica de qüestions vinculades al treball cooperatiu en els nivells educatius anteriors, a la UAP arriben molts casos amb problemàtiques en referència a la dinamització i gestió d'aquests treballs.

Des del servei s'intenta proporcionar eines tals com la capacitat de gestionar conflictes o la formació en assertivitat, que poden ser vitals a l'hora de realitzar tasques de treball cooperatiu. Un cop assolits aquests conceptes, és més probable que els i les estudiants ja no presentin cap mena de problemàtica envers aquest tipus d'avaluació.